

■ 22 Nisan
2016 Cuma
■ Sayı: 29
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

ABD, Suriye'deki krizi fırsata mı çeviriyor?

Suriye'deki ateşkes önce sallandı, sonra yıkıldı. ABD, Suriye'de istikrarsızlığın sürmesi ile "Genişletilmiş Ortadoğu"da Soğuk Savaş iklimine son verme ve "Amerikan değerleri"nin tesisi arasında bağ kuruyor olmalı.

BU MEMLEKET BİZİM DEĞİŞTİRECEĞİZ

BİR GERİCİNİN PORTRESİ: ALTAN TAN | BATI, BALKANLARA NE GETİRDİ? | TOPLUMCU HEKİMLER 'BİZ VARIZ!' DEDİ | M. ŞEHMUS GÜZEL İLE TÜRKİYE İŞÇİ HAREKETİ TARİHİ ÜZERİNE...

PARTİ NE İŞE YARAR?

Parti, yani tamamı değil bir parçası, yani taraf... Parti, yani taraflardan biri.

27 Mayıs'tan 12 Eylül'e ulaşıldığında, tüm partiler kapatıldı. Sadece devrimci olanlar değil, düzen partileri de. 12 Eylül, "demokrasiyi rayına koymakla" geçen 2 yılın sonunda o raylarda yeni partilerin yürümesini istedi. Düzenin sağ, merkez ve merkez sol partilerinden başlayarak tüm siyasi partiler kapatıldı.

Askeri, polisi, profesörü, televizyon spikeri, "şarkıcısı" ve komedyeni ile faşizm haldır haldır halka "terör örgütlerinin" ve "siyasi çekişmenin" ne kadar kötü bir şey olduğunu anlatıyordu. Köy kahvelerine kadar derinleşmiş siyasi çatışmaların düzlenmesi uygun görüldü. Kentliye, köylüye, öğrenciye, emekliye yeni yol gösterildi: Artık Adalet Partililik, Cehapelilik, Demirelçilik, Karaoğlancılık yok.

12 Eylül faşizmi eski burjuva partilerini beğenmediği, siyasal ve ideolojik bir temizliği amaçladığı için yapmadı bunu. Cepheleşmenin, örgütlü siyasetin, siyasal çatışmanın düzen cephesindeki izdüşümleri bile ortadan kaldırılmıyordu. En azından bir süre.

"Siviller" ise tek bir şey için çalıştı: Örgütsüzleştirme. Öznesizleştirme. Sol tarihinin en marjinal döneminde, tarihin gördüğü en "kitleci" siyasi akım haline getirildi bu ülkede. "Halkın değerleri" mugallatasını yemeyenlere "Leninci kitlelerden öğrenme prensibi" sunuldu. Tüm bunları anlayamayacak kadar büyük bir bozgunu yaşayanlara, örgüt şeytanı şeflerin hayatını kararttığı zavallı iyi niyetli örgüt kurbanları sunuldu. Bozgunu yaşayanlara, kaçmanın suçluluğu ile yenilginin kuşkuculuğunu birleştirmiş olanlara verilen zehir alçalmış, zavallılaştırılmış, çürümüş bünyeler çıkardı ortaya.

İnanılması gereken şeyler listesinin bugün de çok tanıdık gelen maddelerini hatırlatalım:

"Devrimci halk adına konuşmaz. Halkın sözünü söyler sadece." "Devrimci her şeyin en doğrusunu bilen kibirli bir kahraman değil, doğruyu halktan öğrenen bir keşiş olmalıdır." "Parti, emekçi halkın ya da sınıfların öncüsü değil, temsilcisidir. Bir adım önde, ama yalnızca bir adım... bile geçmişin ittihatçı kafasıdır. Parti emekçi halkın bir adım gerisinden yürüse yeridir."

Bunlar "neler gördük neler" hikâyeleri değil. Tüm bunlar yenilgi dönemlerinin klasik bozgun senaryoları olduğu kadar tüm zamanlarda burjuva ideolojisinin, liberalizmin üzerimize saldırdığı mikroplardır.

Ama parti taraftır. Ve bizim tarafta parti, devrimci parti öncüdür. Devrimi arayan bir ülkede, mevcut düzenin içinde yerini bulmuş herhangi bir toplumsal özneyi temsil etmek, düzene ve egemen sınıflara bağlanmaktır. Lenin'in "işçi sınıfının kendiliğinden hareketi, burjuva ideolojisine bağlanır" derken kast ettiği budur. İşçi sınıfı devrimcidir. Halk, iyidir, güzeldir. Halk, türküdür, halaydır, karanfildir, gelinciktir, sevgidir, imecedir. İyidir, hoştur... Ama halkın kendiliğinden türküsü Orhan Gencebay'a bağlanır. Sınıfın kendiliğinden kültürü ise en fazla bir şirket pikniği, olmadı birlikte alınan birkaç kombine biletle sonuçlanır. Bu yüzden öncü parti bir gerekliliktir.

Burjuvazinin, kapitalizmin egemen düzeninin "partie" taraf olmaya ihtiyacı mutlak değil, görelidir. Birini kapar, öbürünü açar. Yeri gelir "hepimiz aynı taraftayız" diyerek kestirip atar. Devrimci sınıfın kurtuluşu içinse, örgütlü bir taraflaşmaya ihtiyaç vardır. Devrimci, toplumsal kurtuluş idealleri için, kirli düzenin kirlenmiş gerçeklerine karşı, aydınlık geleceğin değerlerini savunmak için, gerektiğinde halkla da karşı karşıya gelir, işçilerle de. Sınıfına öncülük etmeyi, halka öğretmeyi zul görenler, parti fikrinden, taraf olmaktan vazgeçerken, düzenin içine gömülüp kalırlar.

Parti, temsil etmek için değil öncülük etmek için kurulur.

Kitle hareketi bozgunlar yaşar. Yanıltıcı zaferler, dağıtıcı yenilgiler, kaybedilen kavgalar, zaferi hazırlayan kayıplar... Öncü parti, halk için de bozgunun ilacıdır. Kendisi hiçbir zaman bozgun yaşamayacağı için değil, taraf olmayı sürdürdüğü, taraf değiştirmedeği sürece bozgunculukla baş edecek silahları olduğu için.

Komünist Parti meşruluğunu kendi "taraf"ını temsil etmesinden alır. Onun gücü, siyasi hedefleri, erdemi ise bu hedeflere bağlılığı ile ölçülür.

 KOMÜNİST PARTİ

'İki Bostancı' ve birikip yeniden sıçramak

BİR YOLDAŞIM "2 SENE KAYBETTİK" DEMİŞTİ O GÜNLERİN SICAKLIĞINDA YAPILAN BİR TOPLANTIDA. DOĞRUDUR AMA VAKİT DE GELMİŞTİR ARTIK. BUGÜNE KADAR BİRİKTİK, ŞİMDİYSE YENİDEN SİÇRAMANIN ZAMANI...

Atilla İlhan'ın çok bilinen bir şiiridir, "Elde var hüznün." Diyor ki orada şair: Hayat zamanda iz bırakmaz / bir boşluğa düşersin bir boşluktan / birikip yeniden sıçramak için / elde var hüznün...

2014 yazında, yine Bostancı'da yapılan bir toplantıdakileri anlatıyordu sanki dizeler: Birikip yeniden sıçramak için "Atılım" demiştik kongremizin adına, yaptığımızdan emin ve kararlıydık, ama elbette biraz da hüzünlü.

Duygular, sanıldığına aksine birbirini çelmez aslında, genelde de hepsinden "biraz hisseder" insan, birçoğunu aynı anda yaşar. Ama işte hayat, o kadar karmaşayı kaldırmıyor, çoğu zaman olduğu gibi sadeleştirmek gerekliliği orada da bir hiyerarşiye zorluyor insanı; sanki ya sadece sinirli, ya sadece mutlu, ya sadece kararlı ya da hüzünlü olmak zorundaymışız gibi...

Oysa çok fazla duyguyla yüklüydük biz.

Ama 2014 yazında o salonda olan herkesin her an hissettiği bir şey varsa o da kararlılık ve inançtı. Bugünden bakınca bunu şimdi daha rahat söyleyebiliyoruz, çünkü sırandık. Sonrasında öyle sert bir rüzgâra göğüs gerdik ki hep birlikte... Zaten ancak hep birlikte geçebilirdik o sınavdan, çıktık, daha kalabalık olarak.

Bayrak yere düşürülmemişti. Şimdi tekrar yükseliyor.

Hüzünlüydük evet, bir süre önce omuz omuza mücadele ettiğimiz yoldaşlarımızla sert tartışmalara girmiş, yollarımızı ayırmıştık. Kimileri, bir başka yolu seçenler için geri dönüş yoktu; ama hiç istemeden bazı parçalarımızın bizden kopuşunu da yine hüzünle seyretmiştik. Ama bugünün Türkiye'si için fazla naif bir hissiyat değil mi hüzün! Gorki'nin aktardığı meşhur hikâyede Lenin duygu-sallıklı, siyasetin gerekleri arasındaki gerilimi şöyle örneklendiriyor: Ben şahsen Appassionata'dan daha iyi bir beste bilmiyorum ve onu her gün dinleyebilirim. Bu müzik beni muhtemelen çocukça bir naiflikle, insanların bunun gibi mucizeler üretebileceğine inandırdığı için gururlandırıyor! Ancak ben çok sık müzik dinleyemem, zira müzik ruhsal durumumu etkiliyor. İğrenç bir cehennemin içinde yaşayan insanların o küçük kafalarını okşamak istiyorum... Şeytan'a pabucunu ters giydirecek kadar zor bir iş bizimkisi!"

Yapılacak bir şey yoktu, üzülsek de, yeniden sıçramak için işe koyulmak zorundaydık. Fırtına geliyordu, buna hazırдық.

TKP içinde yaşanan kriz, o yıl düzen siyasetinde estirecek rüzgârdan bağımsız değerlendirilemezdi, yaşanacakların sinyalini veriyordu. Ve o rüzgâr çok sert geldi.

Sevgili Osman Çutsay'ın deyişiyle sosyalizmde, bağımsız devrimci hatta ısrarcı "bir grup öncü müfrezinin dışında" Türkiye solu bir bütün olarak CHP-HDP rüzgârının peşine takılmakta tereddüt etmedi. Kariyer hesapları, popülizm merakı, kitle kuyrukçuluğu... Solun bütün hastalıkları en amansız haliyle kendini gösterecekti.

Bu türden bir operasyonun önündeki en önemli engel, Türkiye solunun büyük parçası TKP'nin yaşadığı ayrışmaysa, sürecin ruhuna uygundu. Stalin'in tesadüfler konusundaki veciz deyişini burada hatırlamamak elde değil.

Türkiye solu, zaten taşımadığı iktidar perspektifini tamamen yitirmişti. Görülmedik ölçüde bir birlik propagandası yürütülüyor, üstelik bu solun birliği şeklinde de olmuyor, sınıf partisi olma iddiasındakiler, birer düzen partisi olan CHP ve HDP çatısı altına alınmaya çalışılıyordu. Alındılar da, örgütsel olmasa bile, siyaseten.

Burada oyunu bozan, taş koyan yalnızca biz vardık. Sosyalizmde, işçi sınıfı siyasetinde ısrar ettik. İşçi sınıfı partisinin bağımsız hattında...

GÖKTEN AYET İNMEMİ BİZE

Başka türlü de beklenemezdi zaten. Sovyetlerin çözülüşünün ardından işçi sınıfının parti ve siyasetçileri gardını dünya çapında düşürmüş, liberal saldırılar karşısında kendi varlığını sorgulamaya başlamışken, yine rüzgâra karşı durmak bizim görevimiz olmuştu. Geleneğimizde vardı, alışıkta. Belki partimizde o günleri gören yoldaşlarımızın sayısı bir elin parmaklarını geçmiyordu, ama ne önemi vardı ki bunun; biz partiydik, kolektif bilincimiz, aktarılan tecrübemiz vardı.

İnsanlar yaşlanıyor, ama en hünerli işimiz, partimiz TKP, bu yüzden hep genç kalıyordu.

Yani bağımsız hat, partili sınıf siyaseti için, Nâzım'ın dediği gibi, "gökten âyet inmedi bize, onu biz vadettik kendimize." Türkiye solu her türlü ilkeyi bir kenara koyar, içi boş bir birlik edebiyatıyla "parti olmayan partilerde" biraraya gelmeye çalışırken, bu rüzgâra karşı duran, leninist partiyi zorla, inatla, mücadele ile bu topraklara tekrar kazandıran da biz olacaktık.

Türkiye'de "solcuların" da el ve işbirliği ile tasfiye edilmiş bir hattı biz açtık ve bu topraklara silinmemecesine kazıdık, şimdi kimse orayı boşaltmamızı bekleyemezdi elbette. Ne dün, ne bugün, ne de yarın...

Elbette sayısız ders çıkardık, tecrübe kazandık tüm bu yaşananlardan. Ama bugün de güncelliğini koruyan ve aslında her zaman koruyacak olan en önemli sonuç ne miydi: Komünistler yalnız kalmaktan, azalmaktan korkmayan insanlardır. Bundan korkanlar günün sonunda hep kaybedeceklerdir. Şimdi bize AKP'nin %50'sinden, azınlık olmamızdan bahsediyorlar. Gülp geçiyoruz elbette.

Bir yoldaşım "2 sene kaybettik" demişti o günlerin sıcaklığında yapılan bir toplantıda. Doğrudur, ama vakit de gelmiştir artık. Bugüne kadar biriktik, şimdiyse yeniden sıçramanın zamanı...

■ Volkan Algan

Karanlığa meydan okuyan

Komünist Parti'nin düzenlediği "Karanlığa Meydan Okuyoruz" buluşması, AKP gericiğine karşı binlerce parti üyesi, parti dostu, aydın ve sanatçıyı bir araya getirdi. Etkinlik insanların sokağa çıkmaya çekindiği bir Türkiye'de sadece Komünist Parti ve yakın çevresine moral vermekle kalmadı, AKP gericiliği ile mücadele etme azmindeki geniş toplumsal kesimlerin de dikkatini çekmeyi başardı. Etkinlikte bulunan Aydınlanma Hareketi'nin çağrıcılarından gazeteci-yazar Orhan Gökdemir buluşmayı "Uzun zamandır gördüğüm en güzel, en yakışıklı toplantı. Bu kadar aydınlık yüz varsa karanlık dağılır, Tayyip yıkılır!" sözleriyle tarif etti.

Buluşmanın en heyecan verici anlarından biri ise son 1 ayda Komünist Parti'ye katılan yeni üyelere sahnede "hoş geldiniz" dendiği andı. Yeni üyelerin heyecan ve memnuniyeti ise gözlerinden anlaşılıyordu.

Geceye Komünist Parti'yi hiç yalnız bırakmayan Aydınlanma Hareketi'nin

çağrıcılarından Barış Terkoğlu ve Enver Aysever de katıldı.

Korkut Boratav, Serpil Çelenk, Kaya Güvenç, Hatice İkinci, Yalçın Cerit gibi isimlerin buluşmaya gönderdiği mesajlar da coşkuyla karşılandı. İlker Belek ve Osman Çutsay'ın Komünist Parti üyeliğine imza atması ve gönderdikleri mesajlar moral verdi.

Oğuz Oyan'ın çok istemesine rağmen etkinlikte yerini alamadığını belirtip gönderdiği "Er geç mağlup olacaklar, er geç gidecekler... Geldikleri gibi de değil, bir daha asla başlarını kaldırmamak üzere gidecekler. 'Karanlığa Meydan Okuyoruz' buluşmasında sesinizin gür çıkmasını ve o sese beni de eklemenizi diliyorum" mesajı salonda ayrıca memnuniyet yarattı.

Gecede Komünist Parti Merkez Komite üyesi ve Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi'nin ilk çağrıcılarından, hukukçu Özlem Şen Abay; dünya komünist hareketinin öncülerinden ve Komünist Parti'yle çok sıkı bir işbirliği ve yoldaşlık hukuku geliştiren Yunanistan Komünist

Partisi'nin (YKP) Siyasi Büro Üyesi Yorgos Marinos ve Komünist Parti Merkez Komite Üyesi Kemal Okuyan konuştu.

Özlem Şen konuşmasını Gericilikle mücadele ve Aydınlanma Hareketi'ne ayırırken, Marinos Yunanistan'da sınıf mücadelesi ve YKP'nin tutumuna ilişkin değerlendirmelerini paylaştı. Marinos'un Komünist Parti'ye "artık TKP adını almanızın zamanı geldi" mesajı salonda coşkuyla karşılandı. Yoğun tezahüratlar ve salondaki atmosferin Yunanlı tecrübeli komünisti de heyecanlandırdığı gözlerden kaçmadı.

Buluşmanın dikkat çeken konuşmasını ise Kemal Okuyan yaptı. Okuyan Komünist Parti'nin güncel değerlendirmelerini paylaştığı konuşmasının sonunda TKP'lilere "partiye, yuvaya dönün" çağrısı yaptı. Okuyan TKP adı üzerindeki tartışmalarla ilgili ise "Şu anda hangi kriterde olursa olsun bütün bunlara baktığımızda sonuna kadar hak edilmiş bir isimdir TKP adı, yaygınlık, siyasi etkinlik, biz bu hakkımızı tabii ki kullanacağız." ifadelerini kullandı.

'Binleri, yüzbinler yapacağız'

Komünist Parti Merkez Komite üyesi ve Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi'nin çağrıcılarından hukukçu Özlem Şen Abay'ın konuşmasından:

"Türkiye'deki hayati tüm sorunların temelinde sermaye sınıfı ve bunların emekçilere karşı bir silah olarak kullandığı gericiilik var. Yaşadığımız eşitsizlik, zengin çok zengin, yoksulun ise çok yoksul olması ve tüm bunların üzerine rahatlıkla örtülmesi, her gün dolaştığımız sokaklarda patlayan bombalar, cihatçı çetelerin ülkemizde cirit atar hale gelmesi her birisi dinselikle bağlantılıdır... Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi kısa bir süre önce yaptığı mücadele çağrısında tam olarak bunun altını çizdi. Bizlere düşen görev aydınlanma bayrağını yere düşürmemek, işyerlerimize, mahallerimize sokmaktır. Karanlığa meydan okuyan binleri yüzbinlerce insan haline getirmektir."

'Sarsılmaz bir dayanışma içindeyiz'

Yunanistan Komünist Partisi Siyasi Büro üyesi Yorgos Marinos'un konuşmasından:

"Kardeş partimiz, Komünist Parti'nin bugün gerçekleştirdiği toplantısında bulunma ve katkı sağlama olanağı tanıdığınız için teşekkür ediyoruz.

Yunanistan Komünist Partisi mücadelenizi destekliyor; partinize, iktidar ve burjuva devleti tarafından hukuki kovuşturmayla uğrayan yoldaşlara yönelik sarsılmaz bir dayanışma içinde olduğunu ifade ediyor. Biliyoruz ki, kapitalist sistemi ortadan kaldırmak için mücadele eden Komünist Parti AKP, Erdoğan ve Davutoğlu'nun baskıcı burjuva mekanizmalarının hedef tahtası olmuştur.

YKP mücadelenizi paylaşıyor, kovuşturmaları kınıyor, Yunan halkını bilgilendiriyor ve Türk Elçiliği önünde kitlesel protesto eylemleri yapmak üzere hazır durumda olduğunu bildiriyor."

ların büyük buluşması

Kemal Okuyan: TKP'lilere çağrımız budur...

Komünist Parti Merkez Komite Üyesi Kemal Okuyan'ın konuşmasından:

"Erdoğan nereden geldi, hepsi oradaydı. Erdoğan'ın önünü kapamak şık olmaz diyen Deniz Baykal'dı. Liberaller, 'hükümet oldu ama iktidar olamadı' diyerek Erdoğan için yardım talep ettiler. Kürt siyaseti, 'oh olsun askerden kurtuluyoruz' diye destek oldu. Asker 'en azından bu daha ılımlı' diyerek gericiler arasından Erdoğan'ı beğendi. Erdoğan'ın arkasında her şeyden önce sermaye duruyordu, ABD duruyordu, AB duruyordu. Aradan geçen süre içinde herkes oradaydı, bir tek biz yoktuk. 2002'den bu yana bir tek komünistler yerinden oynamadı, mücadele etti. Şimdi bize 'Erdoğan'a karşı birlik olalım diyorlar'. Biz size güvenmiyoruz, karşı taraftayız."

"Biz 364 gün yatıp senede bir gün altı boş kahramanlık gösterileri yapmak için 1 Mayıs'a katılmayız. Alacağımız her kararın 2 Mayıs'a ne devredeceğini düşünerek plan yaparız. Bu yıl içinse Taksim'e de hazırız, başka yerde onbinlerle toplanmaya da... Bizim adımıza kimse karar veremez, biz karar veririz. Ve herkes bilir ki verdiğimiz kararın arkasında durur, yerine getiririz. Milyonlarca işçiyi örgütleyerek mi konuşuyor DİSK? Biz 1 Mayıs'ın hakkını vereceğiz, Erdoğan'la hesaplaşacağız."

"Bir Altan Tan tartışması var. Altan Tan kimdir, Refah Partili istikrarlı, tutarlı bir gericidir. HDP'nin Altan Tanları yeni bünyesine çektiği söyleniyor. Yeni değil, çok köklü bir geçmişi var bunların. 1996 yılında, tam 20 yıl önce Taksim'de lüks bir otelde yapılan toplantıya katıldık. Karşımızda Kürt hareketini temsilen Altan Tan ve Mehmet Metiner vardı. Biz de her devrimciye yakışanı yaptık ve 'Dostlarımız bunlarsa biz sizin dostunuz değiliz'

diyerek toplantıyı terk ettik. Demek ki yeni bir şey yok, dostlukları sürüyor. Bunlar rastlantı değil. Efkân Ala ve Hakan Fidan dostunuzsa, ABD'yle dostsanız, biz yokuz diyoruz."

"Bizim kültürümüz önce kendimizle alakalı bir değerlendirme yapmayı gerektirir. TKP geleneğinden gelen Komünist Partililer olarak bu hataların tekrarlanmaması için biz bu değerlendirmeyi yaptık. Ama bunu başkalarından da bekleriz. Şimdi çağrımız, Türkiye Komünist Partililere... Siyasette kin olmaz, mutlak ayrılık diye bir şey yoktur. Bizi ilgilendiren TKP çizgisiyle ortaklık ve samimiyettir. Bu olduğu sürece partimiz Türkiye'deki bütün komünistlerin partisidir. TKP'li

olan tüm yoldaşlarımızı yuvaya geri dönmeye çağırıyoruz. Önemli olan samimi bir muhasebe ve TKP hattına bağlılık, gerisi teferruattır. Biz her ne yapıyorsak haklı olmak zorundayız, şu anda hangi kriterle bakılırsa bakılsın TKP adı bizim açımızdan sonuna kadar hak edilmiş bir isimdir. Türkiye'deki yaygın örgütlülük düzeyi, siyasi etkinlik... Biz bu hakkımızı tabii ki kullanacağız. Ancak, 2014 yılında çok yakışsız başlayan, ama sonrasında herkesin imrenerek baktığı bir ayrışma yaşadık, yine öyle olsun diyoruz. TKP'lilere çağrımız budur; birleşme yok, komünistlerin birliği partinin tekleşmesiyle olur. TKP'lileri partimize, partilerine çağırıyoruz."

Etkinlikten notlar:

- Salonda 4 bine yakın partili ve parti dostu hazır bulundu.
- Etkinlik açık propaganda yapılmadan birebir iletişim yoluyla örgütlendi. Bu nedenle de salonda toplanan kalabalık, çoğunlukla partinin birebir tanıdığı isimlerden oluştu.
- Bostancı Gösteri Merkezi'nin kapasitesinin üstünde bir sayıda, salon tıklım tıklım doldu. Bu durum havalandırma sorunu yaratsa da etkinlikte dikkat dağınıklığına ya da tempo düşmesine neden olmadı.
- Yeni üyeler hem partililer hem de parti dostlarının memnuniyetini bir kat daha artırdı.
- Uzun süredir parti dostu olan soL yazarları İlker Belek ve Osman Çutsay'ın partili olma karanı sevinçle karşılandı.
- Komünist Partili müzisyenlerin dinletisi partililer tarafından yine coşkuyla takip edildi.

'Mücadeleyi katlayarak büyüteceğiz'

KOMÜNİST PARTİ TARAFINDAN 17 NİSAN'DA İSTANBUL BOSTANCI GÖSTERİ MERKEZİ'NDE GERÇEKLEŞTİRİLEN "KARANLIĞA BOYUN EĞMEYECEĞİZ" ETKİNLİĞİNİN ARDINDAN İLK DEĞERLENDİRMELERİ ALMAK ÜZERE, KP İSTANBUL İL BÜROSUNDAN EREN SELANİK İLE GÖRÜŞTÜK.

Komünist Parti'nin Bostancı buluşmasının yankıları sürüyor. Kalabalık, nitelikli ve heyecan verici bir buluşma olduğu konusunda herkes hemfikir. Peki, partinin kendisine dair ilk değerlendirmesi ne yönde oldu, sıradaki adım ne? Komünist Parti etkinliğe katılan ya da uzaktan takip edenlerde yarattığı heyecanı nasıl değerlendirecek?

Sorularımızı etkinliğin ev sahipliğini yapan İstanbul İl Bürosu adına Eren Selanik yanıtladı.

17 Nisan'da Komünist Parti olarak "Karanlığa Boyun Eğmeyeceğiz" başlığında bir buluşma gerçekleştirdiniz. Komünist Parti İstanbul İl Örgütü ise ev sahipliği yaptı ve Türkiye'nin dört bir yanından gelen partilileri, parti dostlarını ağırlamış oldu. Etkinlikle ilgili değerlendirmenizi öğrenebilir miyiz?

Partimizin hareket kabiliyetini artırdığı, yükselen siyasi etkisi ile birlikte örgütünün gövdesini de büyüttüğü dışarıdan dahi görülebiliyordu. 17 Nisan buluşmamız, herhangi bir dışa dönük duyurumuz olmaksızın böylesi bir kalabalığı buluşturması bakımından önemli. Defalarca sınanmış ve her sınavdan başarıyla çıkmış siyasi tezlerimizin arkasında gittikçe büyüyen bir örgütün

durduğunun fotoğrafını verdiği için önemli.

Bu fotoğrafın önemi yalnızca kalabalıktan kaynaklanmıyor. Aynı zamanda salona giren herkesin hissettiği bir olgunluk mevcuttu. Bu, Türkiye'de işçi sınıfı devrimini aydınlatacak birikimin hiç de azımsanmayacak bir eşiğe dayanmasının ortak ruh haline yansımalarıyla ilgili bir olgunluktu.

Sonuç olarak toplantı sonrasındaki değerlendirmelerimizde, gerek toplantının içeriği, gerekse de kitleselliği bakımından başarılı bir buluşma gerçekleştirdiğimiz, emeğimizin karşılığını aldığımız yönünde oldu.

Buluşmanın ardından gelen tepkiler nasıl? Bir örgütlenme atağı beklemeli miyiz KP'den?

Emekçilere uygulanan ağır gerici baskıya karşı binlerce insanın hep beraber "bu memlekette işçiler var, gericiliğe karşı kararlı bir şekilde aydınlanma mücadelesine soyunan komünistler var, işçi sınıfını bu karanlığa karşı bir güç olarak ayağa kaldıracak biz varız" demesi ortaya çıkan coşkuyu ve 17 Nisan'dan sonraya devreden siyasi beklentiyi artırmış oldu. Bu tablo, bizi izleyen, geleceğe dair bir umut taşıyan sayısız insanın partimizden beklediği siyasi çıkışa denk düşüyor. Partimiz uzunca

süredir bu yola girmiş durumda ve 17 Nisan'ın yarattığı enerji ile yola hızlanarak devam edecek.

Komünist Parti liberalizme ve milliyetçi savrulmalara karşı geleneksel komünist hattın yegâne taşıyıcısı oldu. Bu süreç oldukça zorluysa ancak bugünden hiç tereddütsüz söyleyebiliriz ki Komünist Parti bu geleneksel hattı ayakta tuttu, saldırılara karşı savundu, örgütlemeye devam etti ve şimdi ise ayağa kaldırmanın eşiğinde. Aydınlanma mücadelesine dair çıkışımız, "Gerçekler Erdoğan'dan Güçlüdür" imza çalışmamız son aylarda bu etkiyi çok daha büyük boyutlara taşıdı. Diğer yandan ise böylesi çetin bir kavganın sürekli ve sıçramalarla büyüyen bir örgütsel güce ihtiyaç duyduğu açık. Buluşmanın ardından gelmesini hedeflediğimiz tepki bu siyasi hattın arkasında örgütlü mücadeleye katılanların sayısının her geçen gün artmasıydı. Bu umutla olur, akılla ve güvenle olur. Karanlığa Meydan Okuyoruz buluşmamız bu beklentimizi karşılamış durumda. Henüz üzerinden birkaç gün geçti ancak birçok dostumuz aradan geçen bu süre içerisinde Komünist Parti'ye katılmış durumda. Bu sayı önümüzdeki süreçte çok daha fazla artacak.

Devrimci partiler üzerinde ulusal medyadaki sansür düşünüldüğünde,

buluşmanın yine de ses getirmeyi başardığını görüyoruz. Komünist Parti'nin AKP'e karşı tavizsiz bir mücadele yürütmek isteyen kesimlerin dikkatini çektiği görülüyor. Bu enerjiyi boşa düşürmemek için öncelikli bir planlamanız var mı? Yani ilk işiniz nedir?

İlk işimiz bu etkinin kendisini büyütmek ve bu etkiyi yaratanların sayısını artırmak. Binlerce insanın karanlığa meydan okumak için yan yana geliyor oluşu, kabul etmek gerekir ki hepimizi mutlu eden bir durum. Bunun ötesinde ise bu bir araya geliş, yeni bir siyasal mücadele momentine işaret ettiği ölçüde anlam kazanabilir. Memleket hızla dibe doğru sürükleniyorken, gericilik almış başını yürümüş, tecavüzcüler, hırsızlar aklanmaya çalışılıyorken, o salondakilerin siyasete daha fazla müdahale edebilmesine ihtiyaç var. Gericiliğe karşı aydınlanma mücadelesini katlayarak büyüteceğiz. Salonda yapılan bir vurguyu, bu memlekette işçiler var vurgusunu 1 Mayıs'tan başlayarak güçlendireceğiz. Bu ikisinin bir bütün olduğundan hep bahsettik. Yalnızca bu bütünlüğün yaratabileceği bir güçle gerici kuşatmayı deleceğiz.

Yaklaşan 1 Mayıs tartışmaları ışığında bu etkinlik nasıl bir anlamla

büründü, ne düşünüyorsunuz bu tartışmalarla ilgili.

Aslında bu konuda çok ilkesel bir tutumumuz var. Bu tutum ülkenin içinden geçtiği döneme, ihtiyaçlara göre farklı biçimlere bürünebilir ama özünde aynı bakış açısının yansımasıdır: 1 Mayıslar emekçi sınıfların mücadele azmini, güvenini ve inancını artıran günler olmalıdır.

Biz uzun yıllar AB'ci, heyecan vermeyen, ertesi güne mücadele azmi taşımayan sendika kürsülerine karşı tek ve devrimci 1 Mayıslar için İstanbul'da buluşurken de, politik cesaretsizliği alan fetişizmle örtmeye çalışanları karşıya alarak onbinleri Kadıköy'de toplarken de böyle düşünüyorduk; AKP'nin kafasını uzatanı copladığı, iki kişinin yanyana gelmesine izin vermediği geçtiğimiz yıl herkes karamsarlık içindeyken Taksim'in kalbine çıkarma yapıp diktatörün fiyacasını bozduğumuzda da... Bunlar bir ve aynı amacın farklı biçimleri sadece.

Bu yıl da aynı bakışa sahibiz; emekçilerin bir sınıf olarak Erdoğan'la hesaplaşabilmesi ve bunu en kitlesel, en cesaret verici şekilde yapabilmesi için çalışacağız. Bundan önceki tüm 1 Mayısların hakkını vermiş, sözünü tutmuş olmanın rahatlığıyla söylüyoruz bunu.

Son olarak TKP'lilere yapılan bir "yuvaya dönün" çağrısı var. Bu

çağrının TKP kamuoyunda olumlu karşılandığı gibi bir gözlemimiz var. Siz katılıyor musunuz buna? Çağrıya yanıt verenler var mı?

Bu gözlemimiz şüphesiz doğru. Bu birkaç gün içerisinde çok sayıda TKP üyesi Parti'ye geri döndü.

Burada önemli olan şudur. 2014 yılında Partimizde ortaya çıkan ayrışmadan bugüne dek, tek bir istisnası bile olmadan her uğrakta TKP'nin dişleriyle yarattığı politik birikim, ideolojik konumlanış kazanmıştır. Dolayısıyla TKP'lilere yapılan yuvaya dönüş çağrısı bir anlamda malumun ilanıdır. Keza çok sayıda TKP üyesi geçtiğimiz aylarda da giderek artan sayılarda Parti'ye dönmüştür. Burası tartışmaya bile açık değildir.

Diğer yandan çok açık ki Partimizin bir sorumluluğu hâlâ vardır. Yaşadığımız ayrışma döneminde bu ayrışmanın içinde barındırdığı bazı sakatlıklardan da kaynaklanarak bir süreliğine yolu ayrılmış TKP üyelerinin artık Partisine dönmesi gerekir. Burada önemli olan iki şey var: Partinin ideolojik ve siyasal hattına bağlılık ve samimiyet. 17 Nisan'ın hemen akşamından başlayarak, "Partime döndüm" diyerek kapıyı çalan yoldaşlarımız, bu çağrının yerine ulaştığını gösteriyor. Bu anlamda buradan da bir kez daha aynı çağrıyı tekrarlayalım: Partimize, yuvamıza dönme zamanı...

Bir kez daha Suriye Krizi fırsata mı çeviriyorlar?

SURİYE'DE, BİTMESİNE KİMSENİN ŞAŞIRMAYACAĞI ATEŞKES, "İLİMLİLERLE" EL KAİDELİLERİN ORTAK OPERASYONLARI İLE ÖNCE SALLANDI, EN SONUNDA İSE YIKILDI. ABD, SURİYE'DE İSTİKRARSIZLIĞIN SÜRMEİSİ İLE "GENİŞLETİLMİŞ ORTADOĞU"DA SOĞUK SAVAŞ İKLİMİNE SON VERME VE "AMERİKAN DEĞERLERİ" NİN TESİSİ ARASINDA BAĞ KURUYOR OLMALI.

Ateşkes süresi boyunca, sessizliğin ne için değerlendirildiğini biz de çokça yazıp çizdik. Silahların susmasını mola olarak değerlendiren militanlar, ateşkes süresince cihatçıların boşalan silah depolarını dolduran CIA ve müttefikleri, "MANPAD asla olmaz" diye diye, artık uçak düşürmeye başlayan silahlı gruplar, Rusya'ya ders vermek için harekete geçen Beyaz Saray hizipleri...

Yok yoktu, hemen hepsi soL ve Boyun Eğme arşivinde duruyor; fakat gelin biz sürece biraz daha tepeden bakmayı deneyelim.

ABD, Rusya ile Suriye konusunda anlaşır görünmesine ve Esadlı geçişi kabul etmesine rağmen, Suriye'nin egemenliğinin savaş öncesi haline dönmesini asla kabullenmedi. Palmira'nın ordu tarafından kurtarılması, Halep'in kuzeyinde Kürtlere tanınan kısa vadeli kredi, "Rakka'da rejimdense Kürtleri görmek isteriz" açıklamaları ve Türkiye-Suriye sınırında "ılımlılara" verilen hava desteği hep bunun işaretleriydi. ABD, "İŞİD'le mücadele" stratejisini, daha geniş bir "istikrarsızlaştırmaya karşı mücadele" ile birleştirme konusunda ayak sürüyor, hatta aşağıda göreceğimiz gibi, istikrarsızlaştırmamanın bazı kapakları açabilece-

ğini düşünüyordu.

NE DEMEK İSTİYORUZ?

Çok yakın zamanda, konuyla alakasız gibi görünen üç gelişme yaşandı. Önce, İsrail hükümeti, kabine toplantısını Golan Tepeleri'nde yapacağını açıkladı. Sonra, ABD, Golan Tepeleri'ni İsrail'in bir parçası olarak görmediklerini, bu bölgenin statüsünün müzakereler sonucunda belli olacağını söyledi. Nihayet, Fransa, Filistin sorununun çözümünün iki devlette olduğunu ilan etti.

Avrupa devletlerinin, özellikle 1973'teki petrol krizinden sonra bölgedeki Arap-İsrail sorununun çözümünde iki devletli çözümü daha sık dillendirmeye başladığını biliyoruz. Öte yandan, ABD'nin ve İsrail'in Golan Tepeleri'ne ilişkin gerginliği, yalnızca Obama yönetimi ile Netanyahu hükümetinin yıllardır didişmesi ile açıklamak makul değil. Zira, Arap-İsrail meselesinin çözümü, Soğuk Savaş sonrası ABD'nin bölgedeki en büyük önceliklerinden biriydi.

İddiaya göre, İsrail'in Golan Tepeleri'nde kabine buluşması yapması, ABD ile Rusya'nın Suriye için hazırladığı "barış" taslağında Golan Tepeleri'nin Suriye'ye iadesi konusunda da anlaşmalarından ileri geliyordu. Malum, Golan, 1967

yılında İsrail tarafından işgal, 1981'de de ilhak edilmiş, fakat siyonistlerin müttefikleri dahi bu yasadışı ilhakı tanımamıştı. 90'lı yıllarda gizli yollardan başlayan Suriye-İsrail müzakerelerinin en önemli unsurlarından birisi de, Golan'ın sahibine geri verilmesiydi. ABD açısından bunun başka bir önemi daha vardı: Suriye-İsrail sorununun çözülmesi demek, Lübnan'ın da çözülmesi, hatta Filistin'i de kapsamaya yaklaşılması demekti.

Şimdi tekrar başa dönelim. Ateşkes yarım ağızla uyan ABD ve müttefiklerinin, diyelim ki sadece ABD'nin, yeni bir savaş dalgasından ne çıkarı olabilir? Rus Bakan Lavrov'a inancak olursak, Suriye'deki savaşı kimse kazanamaz. Eğer böyleyse, ABD, Suriye'de istikrarsızlığın sürmesi ile "Genişletilmiş Ortadoğu"da Soğuk Savaş iklimine son verme ve "Amerikan değerleri"nin tesisi arasında bağ kuruyor olmalı. Golan Tepeleri tartışmasının yeniden açılması ve Filistin sorununun bazı adımların atılmaya başlaması, Suriye krizinin yeni bir bölgesel eklentiye sahip olduğunu gösteriyor. Emperyalizm, krizi fırsata çevirmeyi düşünüyor.

■ Erman Çete

O gericilikten, HDP ondan vazgeçemiyor

ADLI ADINCA GERİCİ, ŞERİATÇI, SİYASAL İSLAMCI BİR SİYASETÇİDEN SÖZ EDİYORUZ. SİYASAL İSLAMCI GÖRÜŞLERİYLE BİLİLEN, GAYET AÇIK VE NET BİR DİLLE "LAİK DEĞİLİM BEN ŞERİATÇIYIM" DİYEN HDP'Lİ ALTAN TAN'TAN...

Kamuoyu onu 1990'lı yılların başlarında Refah Partili siyasetçi olarak tanımaya başladı. Partinin Merkez Karar Yönetim Kurulu'nda görev aldı. Sonra Refah Partisi'yle yollarını ayırdı. Aydın Menderes'le birlikte Büyük Değişim Partisi'ni kurdu ve partinin Genel İdare Kurulu'nda bulundu. Sonra Menderes'le birlikte Demokrat Parti'ye geçti. O partinin de Genel İdare Kurulu'nda çalıştı. Ve siyasete ara verdi. Siyasal İslamcı görüşleriyle bilinen, gayet açık ve net bir dille "Laik değilim ben şeriatçiyim" diyen Altan Tan, siyasete verdiği 5 yıllık aradan sonra bu kez 2000 yılında HADEP saflarında siyaset sahnesine geri döndü. Bulunduğu tüm partilerin üst yönetimlerinde kendisine yer verilen Tan, elbette HADEP'te de Parti Meclisi Üyesi olarak aktif siyasi yaşamını sürdürdü.

12 Haziran 2011 seçimlerinde Emek Demokrasi Özgürlük adlı ittifakın bağımsız Diyarbakır milletvekili adayı oldu ve TBMM'ye girdi. 7 Haziran 2015 ve 1 Kasım 2015 seçimlerinde de HDP'den Diyarbakır Milletvekili seçilen Tan, sık sık davet edildiği televizyon programlarında partisinin önemli yüzlerinden biri olmayı sürdürüyor.

KİMDİR ALTAN TAN?

2011'de katıldığı bir toplantıda Şeyh Said'e Fatiha okutturan, 2014'te "Şeyh Said, Müslüman Kürtlerin başkaldırısıdır" diyen, 2015'te "Barış Said Nursi'nin fikirleri getirecek" açıklaması yapan, TBMM kuaförünün türbanlı kadınlara göre düzenlenmesi için öneri sunan, 2015'te Newroz mitinginde fotoğraf çekirtmek isteyenleri önce kabul edip sonra LGBT bayraklarını görünce fotoğraf karesinde görünmekten vazgeçen ve "Ben sizlerle fotoğraf çekirtmem" ifadesini kullanan...

Örnekler çoğaltılabilir.

Adlı adınca gerici, şeriatçı, siyasal İslamcı bir siyasetçiden söz ediyoruz sonuçta. Kendisini "dindar demokrat" olarak tanımlayan bir portre!

Altan Tan, bugünlerde yine tartışılan isim. Ensar Vakfı savunuculuğu sayesinde elbette. Tüm gerici, yobaz, İslamcı takım gibi, Altan Tan da "Ensar Vakfı'nı bir olayla suçlamak yanlış" korosunun gönüllü koristlerinden. Tıpkı Aile Bakanı Sema

Ramazanoğlu'nun "Bir kereden bir şey olmaz" mantığının sürdürücüsü...

Altan Tan, bu savunuculuğu, tüm gericilerin kullandığı tek yöntemle, "kıyas yöntemiyle" yapıyor hem de... Ensar Vakfı'nı savunacağım derken, "Bale kursunda seks skandalı olunca tüm balerinleri suçlamak nasıl yanlışsa, Ensar Vakfı'nı suçlamak da yanlış" diyor. Bale denildiğinde aklına doğrudan seks gelen kesimin hangi kesim olduğunu anlatmaya gerek yok. İslamcı Ahmet Hakan da benzer bir yöntem, "kıyas yöntemi"ni kullanarak, "Taciz nedeniyle intihar eden öğretmen solcuysa tüm solcuları suçlamak mı lazım" demişti. Yobazlığın "kıyas"tan, "mukayese"den başka kullanacak

HDP'nin şeriatçı milletvekili Altan Tan, Ensar Vakfı'ndaki çocuk istismarları için "Bale kursunda bir seks skandalı oldu diye bütün balerinleri suçlamak yanlış" diyerek tepki çekmişti.

bir yöntemi yok zira.

"Ensar'ı savunması nedeniyle HDP Altan Tan'ı uyardı" söylentisi ise fos çıktı. Siyasal İslamcılıkta Altan Tan'ı aratmayacak bir isim olan HDP Sözcüsü Ayhan Bilgen, haberi yalanladı ve böyle bir uyarının yapılmadığını söyledi. Tan da, "Uyarı falan yok. Arkadaşlarla oturup konu hakkında sohbet ettik" dedi.

Laik olmadığımı, şeriatçı olduğumu söylediğinde uyarılmayan... Şeyh Said'e Fatiha okuturken, Said Nursi'ye güzellmeler yaparken uyarılmayan... Her platformda siyasal İslamcı ve gerici düşüncelerini sergilediğinde uyarılmayan Altan Tan'ın, Ensar savunuculuğu nedeniyle de uyarılmaması gayet normal...

Ensar savunuculuğu nedeniyle Altan Tan'a HDP tabanında bir dizi tepki oluştu kuşkusuz. Ama Altan Tan gücünün farkında, HDP'nin kendisini dışlayamayacağını farkında bir tavırla, adeta meydan okudu ve kelimesi kelimesine şu cümleleri kullandı: "Üç tane çakma sosyalist için 'Bütün İslami tarikat ve cemaatler, Kuran kursları, yurtlar, tecavüzcüdür, sapıktır' demeyeceğim, demeyeceğim, demeyeceğim."

Demez, diyemez, diyemeyecek...

Anlaşılan o ki Altan Tan gericilikten, HDP de Altan Tan'dan vazgeçmeyecek...

■ Ahmet Çınar

KEMAL OKUYAN

Komünist Parti ilke

AKP rejiminin bu ülkeye çürümenin en uç noktasını yaşattığı günlerdeyiz. Yolsuzluklar, cinayetler derken gericilik, çocuk tecavüzlerinin kanıksanmasına kadar vardırı işi.

Öfke birikiyor memleket, ama öte yandan insanlığın bu denli ayaklar altına alındığı bir anda siyaset yapmanın güçlükleri de ortaya çıkıyor. Bu basınç, önlem almazsak, bizi ilkesizliğe, pragmatizme doğru sürükleyebilir. Unutmalıyım “yetti artık”, yalnızca isyanı değil aynı zamanda sakin limanlara sığınma ihtiyacını da tetikleyen bir duygudur.

Oysa bizim görevlerimizden biri günümüz Türkiye’sinde sakin liman arayışının hem yanlış hem de imkânsız olduğunu göstermektir.

Siyasetin, komünist siyasetin yasalarına, önceliklerine, temel ilkelerine yaslanmaktan başka çaremiz yok. 17 Nisan’da partimiz siyasi ve örgütsel sonuçları açısından oldukça başarılı bir buluşmaya imza attı. Bunu daha ilerilere taşımak için somut gelişmeleri tasnif ve müdahale etmede bize ışık tutan olmazsa olmazları hatırlamak, dahası güncellemekte büyük yarar var.

SOSYALİZM GÜNCELDİR, SOSYALİST İKTİDAR HEDEFİ BELİRLEYİCİDİR

İlk sıraya hep bunu yazdık. Bir komünist partinin temel varlık nedeni, sosyalizmin kuruluşudur. Sosyalizmin kuruluşunun ön koşulu işçi sınıfının siyasal iktidarı ele geçirmesidir; ki bu ikisini birleştiren bir kavramdır sosyalist iktidar. Sosyalist iktidar, aynı zamanda sosyalist devrim stratejisinin son derece gelişkin bir ifadesi olarak da önemsenmelidir.

Hiçbir gelişme, hiçbir mücadele başlığı sosyalizm hedefinin üzerini örtemez. Ancak bunu söylemek yeterli değildir. Bir papağan gibi bunu tekrarlayıp, güncel siyasette başka telden çalmak da mümkündür. Oysa işin asıl zor kısmı, güncel siyaseti ya da kaçınılmaz olarak birer hedef haline getirdiğimiz siyasal-toplumsal mücadele başlıklarını sosyalist devrim mücadelesine bağlayabilmektir.

Çok şey söylenebilir ama özeti şudur: Toplumda mevcut düzene ilişkin tepkileri soğuracak, ona dair beklentiler yaratacak her tür konumlanıştan uzak durmak ve bu konumlanışlarla mücadele etmek. Bir komünist partisi başka türlü davranamaz. İnsanlığın kapitalizme yeni krediler açmasına izin veremeyiz.

Sosyalizmin güncelliği tezini sloganlarla, dostlar alışverişte görsün mantığıyla değil, devrimci bir içerikle canlı

TOPLUMDA MEVCUT DÜZENE İLİŞKİN TEPKİLERİ SOĞURACAK, ONA DAİR BEKLENTİLER YARATACAK HER TÜR KONUMLANIŞTAN UZAK DURMAK VE BU KONUMLANIŞLARLA MÜCADELE ETMEK. BİR KOMÜNİST PARTİSİ BAŞKA TÜRLÜ DAVRANAMAZ. İNSANLIĞIN KAPİTALİZME YENİ KREDİLER AÇMASINA İZİN VEREMEYİZ.

tutmalıyız, tutacağız da.

SERMAYE SINIFI İLE HER NE OLURSA OLSUN, İŞBİRLİĞİ YAPILAMAZ

Emek-sermaye çelişkinin temel çelişki olduğunu söylüyoruz. Aslında bu kadarı yeterli olmalı. Emek ile sermaye hayatın her alanında karşı karşıya. İdeolojik ya da siyasal mekanizmalarla gizleyebilir, geçici olarak önemsizleştirirler, ama bu gerçeği değiştiremezler. Komünist partileri ise bu gerçeği siyasal mücadelenin merkezine yerleştirerek hareket ederler. Hangi nedenle olursa olsun, bu temel çelişkiyi kenara ötelemek, bu temel çelişkiyi ihmal ederek konumlanmak, tavır almak sosyalizm mücadelesine ihanettir.

İhanettir, çünkü burjuvazinin tarihsel olarak çürüten, gerici bir sınıf haline geldiği, bundan yüz yıl önce söylenmiş ve yüz yıl boyunca da doğrulanmış devrimci bir önermedir.

İhanettir, çünkü sosyalist iktidar hedefinin bazı uğraklarda geriye çekilebileceğini kabul eden ilkesiz bir siyaset kültürünün dışavurumudur.

İhanettir, çünkü sermaye sınıfıyla herhangi bir alandaki işbirliği, işçi sınıfının yeni bir toplumsal düzenin kuruluşuna önderlik etme yeteneğinin sorgulanması anlamına gelmekte, bazı başlıklarda sermaye sınıfının estireceği rüzgâra ihtiyaç duyulacağı ön kabulü anlamına gelmektedir.

Sermaye sınıfı ile karşıtlık, yalnızca işyerlerinde değil siyasal ve ideolojik düzlemlerde de hassasiyetle yeniden üretilmesi gereken bir ilkedir. Burjuva partileri bu nedenle desteklenemez. Ne olursa olsun... Burjuva partilerinin içindeki ya da etkisindeki devrimci veya

“ BİZİM GÖREVRİMİZDEN BİRİ GÜNÜMÜZ TÜRKİYESİNDE SAKİN LİMAN ARAYIŞININ HEM YANLIŞ HEM DE İMKÂNSIZ OLDUĞUNU GÖSTERMEKTİR. SİYASETİN, KOMÜNİST SİYASETİN YASALARINA, ÖNCELİKLERİNE, TEMEL İLKELERİNE YASLANMaktan BAŞKA ÇAREMİZ YOK. ”

Emek ve değerlerin partisidir

emekçi unsurlarla işbirliği, o unsurları burjuva partilerinden koparma hedefini başa yazarak gerçekleşebilir ancak. Burjuva ideolojisinden kopmak ise egemen ideolojinin temel unsurları olan milliyetçi, liberal, dinci, sosyal demokrat ideolojilerle çatır çatır hesaplaşmaktan geçmektedir. Bu ideolojilerle flört edilmez. İdeolojiler zaten geçirendir, bu anlamda saf bir sosyalist ideoloji söz konusu değildir. Tam da bu nedenle, toplumsal planda işçi sınıfını bağımsız bir ideolojik hatta çekebilmek için burjuvaziyi ötelemek, ittirmek, püskürtmek gerekir. Liberalizme, milliyetçiliğe prim veren bir komünist parti intihar eder.

BURJUVA DEMOKRASİSİNİN SINIRLARINA HAPSOLAMAYIZ

Burjuva demokrasisi, özünde sermayenin diktatörlüğüdür. Burjuva demokrasisinin sınırlarının genişlemesinde kuşkusuz emekçi halkın mücadelelerinin büyük bir rolü olmuştur, ama unutulmaması gereken, burjuva demokrasisinin sınırlarını asıl belirleyen sermayenin çıkarları olduğudur. İhtiyaç duyduklarında ya da kriz dinamikleri ve toplumsal hareketler karşısında çaresiz kaldıklarında kapitalistlerin burjuva demokrasisinin alanını nasıl daralttığı, hatta onu nasıl ortadan kaldırdığı tarih boyunca görülmüştür, görülmeye devam edecektir de.

Bizim açımızdan burjuva demokrasisi, emekçi sınıfların sermayeye ve sermaye düzenine karşı siyasal mücadelelerini sürdürmeleri için ek olanaklar yarattığı oranda anlamlıdır. Genel oy hakkı, sendikal ve siyasal örgütlenme, yayın ve propaganda özgürlüğü, serma-

ye sınıfının hareketlerinin azıcık da olsa kısıtlanması vb. büyük değer taşır.

Ancak tüm bu olanaklar mutlaklaştırılmayacağı gibi, burjuva demokrasisinin alanının giderek daraldığı da veri alınmalıdır.

Komünist Parti burjuva demokrasisini genişletmek için değil, işçi sınıfının kurtuluş yolunda gereksindiği hareket özgürlüğünü korumak ve genişletmek için mücadele eder. Kurtuluş yolunda kendini burjuva demokrasisiyle, burjuva parlamentarizmiyle sınırlamaz.

Genel oy hakkının, daha önce mülk sahibi sınıflara ve erkeklere ait bir ayrıcalıkken, toplumun tümünü kapsayan evrensel bir ilke haline gelmesi çok büyük bir ilerlemedir. Ancak sermaye düzeni bu hakkı kendi lehine çeviren düzenlemeleri hemen yapmış, işçi sınıfının bu hakkı kendi tarihsel çıkarları için kullanmasının önüne geçmiştir. İşçi sınıfı parlamentolarda daha az temsil edilmekte, ayrıca parlamentolar giderek daha işlevsiz hale getirilmektedir.

Komünistler bu koşullarda parlamentar hayallere karşı mücadele etme sorumluluğunu üstlenmişlerdir. Seçimler, daha fazla insana ulaşma, onlara seslenme, meydanı boş bırakmama ve örgütlenme açısından önemlidir. Ancak hiçbir zaman temel siyasal mücadele platformu olamaz seçimler.

Bunun felsefi bir yanı daha vardır. Marksist-leninistler eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için verilen mücadeleden, toplumsal alana eşitsiz bir müdahale gereksindiğinden hareket eden jakoben geleneğin mirasçısıdır. Seçim, öncü ile artçıyı, dinamik olanla durağan olanı eşitler. Seçimlerin fetişleştirilmesi, bu nedenle de devrimci iradenin tasfiyesinden başka bir anlam ifade etmez.

İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜLÜĞÜ ESASTIR, SOSYALİST DEVRİM FARKLI TOPLUMSAL DİNAMİKLERİN BİLEŞKESİ DEĞİLDİR

İşçi sınıfının tarihsel çıkarı tektir, o kendi kurtuluşu ile birlikte insanlığı eşitsizliğin temeli olan sınıf farklılıklarından arındırma yoluna sokacaktır. Sosyalist devrim mücadelesinin öncü sınıfı olan işçi sınıfının birliği, onun sermayeye karşı siyasal ve ideolojik bağımsızlığı ve diğer toplumsal sorun ve dinamiklere üstünlüğü esastır. Komünist Parti, toplumsal dinamiklerin bir bileşkesi ya da toplamı değildir, siyaset alanında farklı toplumsal dinamikleri temsil edemez. İşçi sınıfı partisi farklı toplumsal dinamiklere işçi sınıfı adına müdahale eder. Bu fark elementer bir farktır, bu farkı görmeyen birisi komünist olmaktan çıkmış demektir.

İşçi sınıfı dediğimizde, farklı emekçi kesimlerin toplamından değil, onların ortak tarihsel çıkarlarından söz ediyoruz. Oysa bir açıdan işçi sınıfı bölünmüştür; sektörel olarak, kol ve kafa emeği arasında, ücret adaletsizlikleri yüzünden, etnik farklılıkların sonucunda... İşte bütün bu farklılıkları bir düzlemde yok eden bir siyasal-ideolojik karargâhtır Komünist Parti.

Yukarıda yer verilen dört ilke, komünist harekete kendi karakterini kollamak açısından yeterli çerçeveyi sunmaktadır. Önemli ekler yapabiliriz; bunlardan hareketle...

Emperyalist devletler ve onun projelerine karşı uyanıklık örneğinin... Sermaye sınıfına karşı konumlanmak gerektiği için!

Gericiğe karşı, aydınlanmayı ve laisizmi savunmak örneğinin... Gerici-lik sermayenin en büyük silahlarından biri olduğu, sosyalizmin güncelliğini örttüğü ve emek-sermaye çelişkisinin üzerine kutsal kavramlar düşürerek burjuvaziyi koruduğu için!

Kentli olma zorunluluğu örneğinin... Emek-sermaye çelişkisinin temel yatağı kentler olduğu, marksizm kentli bir dünya görüşü olarak da kodlanabileceği için!

Öncü ve gelişkin olanı savunmak örneğinin... İşçi sınıfının kurtuluşu, insanlığın topyekün kurtuluşunun önünü açacağı ve bu kurtuluş onun şimdiye kadarki tarihsel kazanımlarının, ilerleme fikrinin en üst aşaması olacağı için!

Haksızlıklara karşı olmak kadar haksızlıklar üzerinden siyaset yapmamak örneğinin... Sosyalizmin yaratacağı insani değerler ve sosyalist devrim için gerekli sınıf ahlakı bunu gerektirdiği için!

Toplumcu Hekimler 'biz varız!' dedi

MESLEK ONUR VE DEĞERLERİNE MÜCADELE İÇİNDE SAHİP ÇIKMAYI ÖNÜNE KOYAN "TOPLUMCU HEKİM" GRUBU, KURULUŞUNDAN KISA BİR SÜRE SONRA, SAĞLIK ALANIYLA İLGİLİ EN ÇARPICI VERİLERİN BİRİKTİĞİ İSTANBUL GİBİ BİR METROPOLDE TABİP ODASI SEÇİMLERİNE KATILYOR.

9 Nisan tarihinde İstanbul'da bir araya gelerek "Sağlıkta gericiliğe ve etnik taraflaşmaya geçit yok" şiarı ile kurulan Toplumcu Hekim grubu, bilim, aydınlanma ve kamucu anlayışı mücadeleleri içinde örmeyi hedefleyen bir hattı adım adım kurmaya başladı.

Toplantıda alınan kararlardan birisi de İstanbul Tabip Odası seçimlerine müdahil olmak için bütün koşulların değerlendirilmesi ve en işlevsel araçların geliştirilmesi idi. Toplumcu Sağlıkçılar aynı kaygıları paylaşan geniş bir hekim kesimiyle buluşmayı başardı.

Yapılan bir dizi toplantı ve görüşme içinde, Tabip Odası seçimlerinde artık kanıksanmaya başlanmış olan taraflaşmalara yeniden, politik ve örgütsel bir anlam yüklemek için yola çıkma kararı alan Toplumcu Hekimler, geniş sağlık emekçisi kitlesinin "gericiliğe ve etnik taraflaşmalardan" birisine mahkûm olmadığını göstermiş oldu.

Bir Tabip Odası seçim çalışması olmasına karşın, ortaya konulan irade kendisini karanlığa ve gericiliğe sağlık alanında geçit vermeyeceklerini ilan eden ve tüm sağlıkçıların hep birlikte ördüğü ve sonuçlarını hep birlikte yaşayacakları bir zemine de yerleştirmiş oldu.

Toplumcu Hekimler tarafından Tabip Odası seçimlerine ilişkin yapılan açıklamada "Meslek onuru ve değerlerini, piyasacı sağlık anlayışına boyun eğmeden, direnenek yükseltecek bir hekim hareketine gereksinim vardır. Meslek onuru ve değerlerini, toplumun ortaçağ karanlığına götürül-

düğü bir süreçte sağlık hizmetlerinin bilimselliğinden uzaklaştırılmasına inatla direnenek yükseltecek bir hekim hareketine gereksinim vardır. Meslek onuru ve değerlerini, yaşadığı topluma karşı gerçek sorumluluk duyarak yükseltecek bir hekim hareketine gereksinim vardır" denildi.

"Mesleğine 25 yıl emek vermiş birisi olarak, sağlık alanında elimizden kayıp giden değerleri görmekten ve izlemekten bıkmıştık." diyen Toplumcu Hekim TTB Delegasyon Adayı Dr. Uğur İşlek, Top-

lumcu Hekimler olarak toplum sağlığının, gerici ve yıkıcı politik etkilerin bu toplumun bütün hücrelerinden sökülüp atılmasını gerektirdiğini belirterek seçimlere de bu nedenle girdiklerini söyledi.

Bir diğer aday Dr. Turabi Yerli ise sağlıklı olma durumunun toplumsal koşullara bağlı olduğunu altını çizerek "toplumsal bir sağlık anlayışı geliştirmemiz bilimsel bakışımızın zorunlu bir sonucu. Bizim en belirgin iki toplumsal önermemiz, İstanbul Tabip Odası seçimlerine katılan hiçbir grup tarafından temsil edilmemektedir. Birincisi, bizi ortaçağ karanlığına taşıyan, bilim ve aydınlanma düşmanı gerici anlayış karşısında kararlı bir duruş, ikincisi ise toplumsal yapının etnik kimlik siyaseti üzerinden tarifini ve dejenerasyonunu reddetmektir. Tüm diğer ekipler, içlerinde farklı renkli kişileri barındırmalarına rağmen esasen ülkemizdeki büyük siyasette karşı karşıya gibi görünen iktidarın ve etnik siyaset yapan grubun sağlık alanındaki yansımalarından başka bir şey değildir. Biz de meslektaşlarımıza ve topluma meydanın boş olmadığını farklı bir seçeneğin var olduğunu göstermek istedik" dedi.

Dr. Selçuk Görmez ise Toplumcu Hekimler'in ülkedeki hekim hareketi içinde uzun yıllardır eksikliği hissedilen sınıf merkezli ve aydınlanmacı yeni bir çıkış ihtiyacına denk düştüğünü belirtirken "24 Nisan Pazar günü yapılacak İTO seçimlerine 'biz varız' diyerek geniş bir çoğunluğun umudu olarak girecek ve ortaya çıkacak olan enerjiyle toplumcu sağlık yaklaşımını ülkemizin tamamına, halka halka yayacağız."

Batı, Balkanlara ne getirdi?

BALKAN ÜLKELERİNİ YÖNETEN PARTİLERİN VE LİDERLERİN SİCİLİ AKTARILIRKEN, SIKLIKLA BATI'NIN YAPILANLARA "GÖZ YUMDUĞU" SÖYLENİYOR. ASLINDA BATI'NIN BU İKTİDARLARI BAŞINDAN BERİ BÖLGEYİ YENİDEN ŞEKİLLENDİRMEK İÇİN DESTEKLEDİĞİ, ÇEŞİTLİ ANLAŞMALARLA İKTİDARDA TUTTUĞU VE KENDİ AMAÇLARI İÇİN KULLANDIĞI GÖRÜLÜYOR.

NATO ve Avrupa Birliği, Balkanlar'da etkisini artırmayı sürdürüyor. Arnavutluk ve Hırvatistan 2009 yılından beri NATO'ya üyeyken, Karadağ geçtiğimiz Aralık ayında NATO'ya davet edildi. NATO ile görece kötü ilişkilere sahip olan Sırbistan bile, NATO ile işbirliği anlaşması imzaladı. Bölgede Rusya'nın etkisini kırmak ve Rusya'yı tamamen kuşatmak isteyen NATO'nun yanı sıra, Avrupa Birliği de Balkanlar'da hızla yayılıyor. 2013 yılında Hırvatistan AB'ye resmen katılırken, Arnavutluk, Sırbistan, Karadağ ve Makedonya da aday üyelik sürecini ilerletiyor. Ancak AB de NATO da bölgeye "demokrasi" getirmiyor.

Foreign Policy'de yer alan bir yazıda, Balkan ülkelerinin Batı ile iletişim kurmayı "öğrendiği", uluslararası alanda AB ilkelerinden ve demokrasiden bahsederken, içeride bunun tam tersine baskıyı artırdığı söyleniyor. Yazıya göre ABD ve AB, bölgedeki yolsuzluklara ve "otokratik yöneticilerin yükselişine" göz yumuyor. Bunun "bölgenin Batılılaşmasının", "büyük bedeli" olduğu söyleniyor.

BATI'NIN BALKANLAR'DAKİ MÜTTEFİKLERİ

Batı'nın Balkanları Batı'ya yakınlaştırmak için kullandığı müttefiklerin, ülkelerinde yönetimi sürdürmek için aynı formülü kullandıkları söyleniyor; yüksek işsizlik ve yoksulluk olan bu ülkelerde, halkın geçimi tamamen devlet kontrolündeki yardım ağlarına bağlı kınıyor. Ülke içerisinde oligarşi ile kurulan ittifaklarla içerideki muhalefet bastırılıyor, oligarşiler devlet üzerinden daha da zenginleşirken, yargıyı ve medyayı da denetim altına alıyor.

Foreign Policy, bu durumun var olduğu ülkelere örnek olarak Karadağ'ı ve Makedonya'yı veriyor. Karadağ'da 25 yıldır iktidarda olan Sosyalistlerin Demokratik Partisi ve Milo Djukanovic'in çok sayıda yolsuzluğa, kara para aklamak ve sigara kaçakçılığı gibi işlere karıştığı söyleniyor. Djukanovic'e benzer pek çok suçlama yöneltilmişti aktarıldıkça, ayda 1500 avro maaş alıyor gibi görünen Karadağ liderinin, 15 milyon dolarlık serveti olduğu belirtiliyor. Djukanovic'in akrabalarının da benzer biçimde açıklanamaz şekilde zenginleştiği söyleniyor.

Makedonya'da da merkez sağ İç Makedon Devrimci Örgütü-Makedonya'nın Ulusal Birliği Demokratik Partisi'nin benzer yolsuzluklara karıştığı, iç istihbaratı kullanarak takip altına

aldığı muhaliflere şantaj yapıldığı ve Avrupa Komisyonu tarafından yapılan incelemelerin seçimlerde büyük oranda hile tespit ettiği aktarılıyor. Benzer durumların Hırvatistan'dan Arnavutluk'a kadar Balkanlar'ın her yerinde sürdüğü, dışarıda "demokratik" görünen bu Batı müttefiklerinin içeride çok sayıda skandala karıştıkları belirtiliyor. Ancak bu isimler ülkelerinde Rus etkisini kırıp ülkeleri Batı'ya yaklaştırmaları sebebiyle Batı tarafından sevilmeyle devam ediyor. Sırbistan'da bile "radikal milliyetçilerin" çok yol kat ettikleri, "reformculara" dönüştükleri söyleniyor.

OLANLARA GÖZ MÜ YUMUYOR?

Balkan ülkelerini yöneten partilerin ve liderlerin sicili aktarıldıkça, sıklıkla Batı'nın yapılanlara "göz yumduğu", "önemsiz gördüğü" söyleniyor. Yakından bakıldığında bunların gerçek olmadığı görülüyor. Batı'nın bu iktidarları başından beri bölgeyi yeniden şekillendirmek için desteklediği, çeşitli anlaşmalarla iktidarda tuttuğu ve kendi amaçları için kullandığı görülüyor. Batı tarafından talep edilen şeylerinse söz konusu iktidarların "baskıcı" yönleri olmadan yapılabileceğini söylemek çok güç. Ancak ABD

**KARADAĞ'DA
25 YILDIR
İKTİDARDA OLAN
SOSYALİSTLERİN
DEMOKRATİK
PARTİSİ VE MILO
DJUKANOVİC'İN
ÇOK SAYIDA
YOLSUZLUĞA,
KARA PARA
AKLAMAK
VE SİGARA
KAÇAKÇILIĞI GİBİ
İŞLERE KARIŞTIĞI
SÖYLENİYOR.**

ve AB, Balkan yönetimlerinin suçlarını onlara karşı şantaj aracı yapmaktan da çekinmiyor. Bu ülkelerdeki halk hareketleri de Batı tarafından yönlendirilerek "AB ve demokrasi yanlısı" tutuluyor. Böylece olası rejim değişikliğinde de Balkanlar'ın Batı yanlısı olacağı kesinleştirilirken, mevcut yöneticiler denetim altında tutulabiliyor.

ABD ve AB'nin "demokrasi" çağrısına rağmen sığınmacı kriziyle birlikte daha da ortaya çıktığı gibi Batı, mevcut durumunu eskiden "kabul edilemez" bulduğu yöntemlere başvurmadan sürdürüyor. Panama belgelerinin David Cameron'a kadar uzanması, ABD ve İngiltere'ye dair sızan istihbarat belgeleri ve yazışmalar, Batı'nın kendisinin de benzer yöntemlerle yönetildiğini açıkça gösteriyor. Kendisini "demokrasi", "özgürlük" ve "insan hakları" merkezi gibi göstermeye çalışan AB, her geçen gün biraz daha kendi üyelerini ele vermek istemeyen ve gittikçe büyüyen bir mafyayı andırıyor. Batı'nın Balkanlara getirdiği şeyse, uluslararası desteğe sahip, halkı baskılayarak zenginleşen, yolsuzluğu kural haline getiren "meşru, demokratik" çetelerden başka bir şey olmuyor.

■ Tulga Buğra Işık

M. ŞEHMUS GÜZEL İLE TÜRKİYE İŞÇİ HAREKETİ TARİHİ ÜZERİNE SÖYLEŞİ (1)

Dipten gelen dalga kesilemiyor

M. ŞEHMUS GÜZEL'İN "TÜRKİYE'DE İŞÇİ HAREKETİ TARİHİ 1908-1984" İLE "İŞÇİLER ÖRGÜTLENİYOR (1939-1950)" BAŞLIKLİ KİTAPLARI, TÜRKİYE'DE İŞÇİLERİN DE BİR "TARİH"İ OLDUĞUNU İSPATLIYOR, İSPATLAMAYA ÇALIŞIYOR. BU İKİ KİTAP ASLINDA, ÖZÜNDE, TEMELİNDE BİRBİRİNİ TAMAMLAYICI NİTELİKTE. HEM AKRABA, HEM YOLDAŞ...

M. Şehmus Güzel, "Türkiye'de İşçi Hareketi Tarihi 1908-1984" te dönemlere ayırıp, genel bir bakış açısından incelediği Türkiye'de İşçi Hareketi Tarihi'nin 1939-1950 gibi hareketli, siyasi, ekonomik, toplumsal ve bilhassa çalışma hayatımız ve işçiler açısından çok önemli bir dilimini, "İşçiler Örgütleniyor (1939-1950)" kitabında ayrıntılı ve pek bilinmeyen veya çok az bilinen kaynaklardan edindiği özgün bilgilerle irdeliyor. Araştırmacı-yazar M. Şehmus Güzel ile son kitapları dolayısıyla gerçekleştirdiğimiz söyleşiyi sunuyoruz:

Bugün, Türkiye işçi sınıfı ve sendikal hareketin tarihini titiz bir şekilde okumak ve tartışmanın son derece anlamlı olduğunu düşünüyoruz, buna katılır mısınız?

Elbette. Zaten öteden beri amacımız budur: Türkiye'de işçi sınıfının, işçi hareketinin, sendikalaşmanın da (T büyük harfle) Tarihi vardır ve bu Tarih yazılmalı ve okunmalı. Dikkatinizi rica ediyorum: Yazılmalı ve okunmalı diyorum. Evet, çünkü bu Tarih bilinen bir Tarih değil. Dahası da var: Bu Tarih yıllarca, onyıllarca gizlenmek istenmiştir. Göz ardı edilmiştir. Önemsenmemiştir. Bu nedenle birincil olarak bu Tarih'in yazılması lazım. Bunu da iktidar mekanizmalarından uzak, bağımsız ve namuslu bilim kadın ve adamları yapabiliirdi. Yapmaya çalıştığımız budur. İsimlerini andığınız kitaplar ve diğerleri bunun için yazıldı. Şimdi sıra okuyucuda. Okuyucularımızın, bu konuya ilgi duyanların, sendikacıların, işçilerin, öğrencilerimizin, kısacası bu ülkenin çocuklarının, kadın ve erkeklerinin bu kitaplara sahip çıkmalarını bekliyoruz.

Sorunuzda "işçi sınıfına ülkenin 'hareketli' siyasal gündeminde yer açılmazken ve sendikalar da oldukça etkisizleş(tiril)mişken" derken bir parça umutsuzluk sezinlememek elde değil. Kanımca umutsuzluk lüksümüz yok. Dahası umutsuzluğa düşmek için neden de yok. Tarih bize bu konuda da yardımcı oluyor. Tarih çünkü yaşananı alıp saklayandır. Yaşanmışlıklar, deneyimler, ustalarımız unutulmasınlar diye. Evet işte birinci kitapta yapmaya çalıştığım gibi bir yüzyılı aşkın epey uzunca bir dönemi irdelediğimizde görüyoruz: İşçi Hareketi Tarihi'nde durgunluk dönemleri yaşandı. Sadece savunma eylemlerine yer verildiği zaman dilimleri de, gerileme çağları da... Devletimizin nitelikleri ortadayken, askeri darbelerin, sıkı yönetimlerin, olağanüstü hallerin ve benzeri zulüm ve

kan kokan anların sıklığı da bilinirken başka türlü de olamazdı. Sadece bunlar da değil. Çevre koşulları, dünya halleri, savaşlar da unutulmamalı. Tarih burada imdadımıza koşuyor ve "duraklama", "gerileme" dönemlerinden sonra canlılık dönemlerinin yeniden geldiğini ve yine geleceğini ispatlıyor. Bugün bu dönemlerin kimini bizzat yaşamış olarak bizler de bizzat biliyoruz: Evet karanlık yıllardan sonra güneş yeniden doğuyor. İnsanoğlusu olarak böyle bir şansımız var. Kimi gece kelebeleklerinin ömrü birkaç saatliktir maalesef, gece karanlığında dünyaya gelir, o birkaç saatlik ömrünü, bilincine varmadan yaşar ve güneşi göremeden aramızdan ayrılır, sabah uyanığımızda pencere kenarlarında kiminin cansız kalıntısını görür ve üzülmürüz: "Güneşi göremeden gittiler" diyebiliriz. Oysa bizler, insanoğlusu insanlar, geceyi gündüzün izlediğini ve güneşin her sabah yoklamasında "Burdayım!" dediğini biliyoruz. Umut budur: Güneşin doğacağını bilerek hazırlıklarımızı yapıyoruz, eylemlerimizi geliştiriyoruz, örgütlülüğümüzü artırıyor, genişletiyor, çoğaltıyor, safları sıklaştırıyor, adamlarımızı ve halaylarımızı güneşe ayarlıyoruz. İşte şimdi tam sırasıdır Şair Baba'yı yeniden ve yeniden okumanın: "Yine görüşürüz dostlarım benim/yine görüşürüz./Beraber güneşe güler/beraber dövüşürüz." Önümüzdeki zaman dilimi içinde işçi hareketinin sosyalist hareketle yeniden buluşacağını ve birlikte eyleme kalkacağını ümit etmek hakkımız saklıdır.

İki kitabınızda da tarihi Osmanlı dönemine uzanan Türkiye işçi sınıfı mücadelesinin ve örgütlenmelerinin bir süreklilik taşıdığına güçlü bir vurgu var. 12 Eylül 1980 Darbesi'nin belli açılardan bir kopuşa neden olduğunu ve/veya mücadelenin niteliğinde önemli bir değişime yol açtığını söylebilir misiniz?

Türkiye'de işçi hareketinin bir tarihi olduğu her zaman ve her yerde kolay kolay kabul görmedi. 1960'ların başında Mülkiye'de (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi) öğrencilik yıllarımızda ve kimimiz için hemen öncesindeki lise yıllarımızda Marx, Engels ve Lenin Baba'larla tanıştığımız, ülkemizde madenler tıkr tıkr, vapurlar püfür püfür, fabrikalar homur homur çalışıyor, o halde işçilerimiz var, işçi sınıfı var, ihtilal ne zaman ve nasıl yapılacak sorularını sorduğumuz günlerde başkaları, "Türkiye'de işçi sınıfı da tarihi de yoktur", "Toplumsal haklar işçilere yukarıdan (o kadar da yukarıdan değil, hü-

kümetten demek istiyorlardı) lütuf olarak verilmiştir" diyor, tepemizi attırıyordu. Bu konuları güya bilen kimi bilim kadınları ve adamları işi uzatıp "Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda işçi sayısı DİKKATE ALINAMAYACAK KADAR AZDIR" türünden laflar ediyordu. Pes! Hem ülke bir baştan öbürüne demir ağlarla örülüyor deniliyor hem her kasaba ve kentte bir rakı ve/veya şarap ve sigara kimi yerde bir dokuma fabrikası, bir demir-çelik fabrikası kurulmasıyla övünüyor "işçi sayısının dikkate alınamayacak kadar az" veya "oldukça az" olduğu iddia ediliyordu. Nasıl oluyordu bu iş? Gel de şaşma bakalım. Resmi rakamlara dayanarak yaptığımız saptamalara göre işçi sayısının o günkü toplam nüfusa göre az sayılamayacağını ispat etmemize bile "Bunlar tartışmalı rakamlar" yanıtını alıyorduk ... (1981'de Kenan Tunçomag'la bu konudaki tartışmamız, TÜSTAV Sosyal Tarih Yayınları tarafından 2007'de okuyucuya sunulan İşçi Tarihine Bakmak isimli çalışmamda yer alıyor: s. 99-104; 1920'lerdeki işçi sayısı s. 107'deki tabloda.)

Öte yandan "Halının, kilimin, çorabın, topluğunun evet topluğunun bile tarihi varken işçi sınıfının TARİHİ NEDEN OLMASIN?" sorusunu sorarak yola çıktık. Araştırdık. Bulduklarımızı günü gününe paylaştık. Yalnız değildim. Birkaç bilim kadını ve adamı daha bu çabaya katıldı. Araştırmalarımız sayesinde işçi sınıfının da bir tarihi olduğunu saptadık. İşçilerimizin haklarını elde etmek için mücadele ettiklerini de... Örgütlediklerini de... Bunları örnekleriyle, yaşanmışlıklarıyla aktardık. Evet 19. yüzyılın sonundan günümüze işçi hareketi Tarihi'nde SÜREKLİLİK VARDIR. Bunu ispat edebiliyoruz. İşte Üzeyir Avni Kuran yani Üzeyir "Baba", işte Yusuf Sidal, Şaban Yıldız, İbrahim Güzelce, Kemal Türkler, Mehmet Karaca ve onların izleyicileri, bunun, bu sürekliliğin hakiki, kalbi ve kalıcı delilleridir. Daha ne olsun? İşçi Hareketi Tarihi içinde süreklilik gösteren dernek isimlerini de kitaplarda yer geldikçe belirtiyorum. Nereden geldiklerini, nereye gittiklerini, ne olduklarını da.

Türkiye'de işçilere haklarının birer lütuf olarak verildiğini iddia eden, bunu makale ve kitaplarında savunan bilim kadını ve adamlarının fikir babası, 1960'ların başındaki Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'le, Paris'e geldiğinde, 10 Mayıs 1989'da yaptığımız uzun ve epey tartışmalı söyleşimizi İşçi Tarihine Bakmak isimli kitabımdan okumak mümkün (s. 140-172). Özetle ağlamayan çocuğa nasıl mama verilmiyorsa mücadele etmeyen işçiye de herhangi bir

**HAKİKİ
SENDİKANIN EĞER
TEK DOĞRUSU
VARSA O "BOYUN
EĞME!" BİÇİMİNDE
ÖZETLENEBİLİR.
OYSA BUGÜNKÜ
İKTİDAR
PARTİSİNİN,
"ADALET VE
KALKINMA"
PARTİSİNİN TEK
DOGMASI "BOYUN
EĞ!"DİR. ARADAKİ
FARK ORTADA.**

hak hediye edilmiyor.

Bugünden yakın geçmişimize bakınca 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile İşçi Hareketi Tarihi'nde yeniden bir duraklama dönemi başlatıldığı aşikâr. DİSK yöneticilerinin idamla yargılandığını, devrimci sendikacıların vurulduğunu anımsamalıyız örneğin... "Kopuş" sıfatı kanımca bir parça yüksek; neden, nelerden "kopuş" olduğunun belirtilmesine ihtiyaç var. Darbenin en önemli belirleyicisinin Ocak 1980'de gündeme getirilen "ekonomik kararların" uysal ve sessiz bir ortamda uygulanmak arzusu olduğunu hemen anımsatmalıyım. Evet darbe işçi sınıfına karşıydı ve apaçık bir biçimde patronlardan yanaydı. Devrimci gençlere karşıydı. Demokratlara karşıydı. İşçi hareketinin susturulması amaçlandı. Birinci kitapta bu konuda ayrıntılı incelemelere yer veriyorum. Sonra neler oldu? Aradan 36 yıl geçti, bu 36 yılda epey farklı dönemler yaşadık, toplumsal açıdan, siyasi arena da ve ekonomide. Bu farklı dönemlerin kendilerine özgü iç ve dış koşulları içinde değerlendirilmesi gerekiyor. Bunu da genç ve namuslu araştırmacılara, bilim kadınları ve adamlarına bırakabileceğimizi sanıyorum; Toplumsal Tarih bu çerçevede İktisat Tarihi ve Siyasi Tarih ile birlikte yürümek zorunda.

Türkiye'de sendikal örgütlenmelerin kurulması ve gelişmesinde sosyalist parti ve hareketlerin önemli bir yeri var. Örneğin Türkiye Sosyalist Partisi (TSP) ve Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi (TSEKP) 1946'da ülkenin çeşitli işçi havzalarında adeta patlayan sendikaların önce kurulmasını sağlıyorlar sonra örgütleyiciliğini yapıyorlar. Bu bağ, ilerleyen yıllarda da birçok örnekte görülüyor. Ancak dönemin iktidarları, sendikalara siyaset yasağı getirmeye çalışıyorlar. Vesayetleri altında bir sendikal hat inşa ediyorlar ve bu açıdan aslında siyaset-sendika ilişkisini istedikleri sınırlarda belirlemiş oluyorlar. Bugün AKP'nin işçi sınıfının kazanılmış haklarına amansız saldırısı sürerken, sendikaların siyasal alana müdahaledeki çaresizliğinin, ataletin nedeni burada aranabilir mi?

İşçi sınıfı üzerinde sömürü oranının yüksek olduğu ne bir efsanedir, ne bir propaganda aracı, ne de bir söylenti. Kapitalizmde en çok sömürülenler doğa ve işçi sınıfıdır. Biri ve diğeri, kimbilir bakarsınız belki birgün ikisi birden, bunun faturasını ödeyecek. Bu kaçınılmaz. İşçi sınıfı üzerindeki sömürü oranının yüksekliği rakamlarla ve en ciddi bilimsel yaklaşımlarla ispat edilen, ispat edilebilen bir gerçektir. Bir hakikat. Bir ülkenin, bir devletin kimi tarihi zaman dilimlerinde ise sömürü oranı akıl almaz boyutlar kazanıyor, kabul edilebilirlik sınırlarını aşıyor/aşabiliyor. İşçilerin çalışma ve yaşam koşulları çekilmez boyutlardayken. İşte ikinci kitapta incelediğim İkinci Savaş yılında Türkiye'deki durum budur. O kadar ki devlet-parti "Milli Korunma Kanunu"

Soldan sağa: Taci Karan, M. Şehmus Güzel ve Güzin Dnio

ile sömürünün artırılmasına hukuki bir kılıf geçirirken Türkiye'de ilk önemli ciddi sermaye birikimine de aynı zaman dilimi içinde tanık oluyoruz. Değerli bilim adamı Korkut Boratav'ın o dönemi irdeleyen çalışmalarına bakılabilir. O günlerde "sıfırdan milyona" ulaşanların hayat hikâyeleri de okunabilir. İşte böylesine zorlu ve belalı yıllarda işçilerin kendilerini, çocuklarını, ana-babalarını, eş ve sevgililerini korumak için DUR demeleri kaçınılmazdı. İnsanlığın da bir dayanma sınırı vardır ve oraya varılınca DUR denir. İşçiler de çevre koşullarına, başkalarına bakarak VAROLANIN DEĞİŞTİRİLMESİ İÇİN SİYASİ İKTİDARA ADAY OLMAK, SİYASİ İKTİDARI ALMAK gerektiğini öğrendiler ve gereğini yaptılar. Herkesin bildiğini ve yaptığını işçilerin de bilmesi ve yapması neden ayıp olsun? Neden suç olsun? Bu son derece doğal. Ve işte o an, bıçağın kemiğe dayandığı an, işçiler de en doğal biçimde PARTİSİNİ ARİYOR, yoksa KURUYOR. 1946 sendikacılığı, sosyalist hareketle işçi hareketinin birleştiği dalga bunun ispatıdır. Benzerini 1919'da ve hemen sonrasında gördük. 27 Mayıs 1960 askeri derbesinden çıkış yıllarında da... Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) on iki sendikacı tarafından kurulduğunu burada anımsatmama izin veriniz. 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrasında da onca zulme rağmen yeniden bir canlılık dönemi yaşandı. Şunu da eklemeli canlılık dönemi olarak nitelendiğimiz yıllar dışında da, örneğin 1930'da, 1950'lerin ortasında da işçiler olanakları değerlendirerek siyasi parti kurdular, iktidara aday olduklarını gösterdiler. Tuzu kurulardan yana olan, sadece kazananların tarihini yazan tarihçiler görmezden geliyor diye bu deneyimler yaşanmadı anlamı çıkarılamaz. Toplumsal tarih emekçileri bizler bunları araştırıp, bulup, ilişkilendirilmek ve belgeleriyle yazmakla görevliyiz. Ki unutulmasınlar. Ki bu ülkede işçiler de iktidara aday olmak istediler ve bu son derece doğal bir haktır demek için.

Yeniden sorunuza dönüyorum: 1945'te

işçilerin bizzat kendi partilerini, sendikalarını kurduğunu gören iktidar partisi, devlet-parti, "Cumhuriyet Halk" Partisi önce işçilerin bizzat kurduğu partileri ve sendikaları kapattı sonra bizzat kendisi sendika kurdurtmaya koyuldu. Toplumun en çok sömürülen kesimini vesayet altına almak ve sıkı biçimde denetleyebilmek için devlet hazinesinden, emekçilerin vergilerinden aktarılan örtülü ve örtüsüz paralarla CHP'li oldukları söylenen işçilere sendikalar kurdurtuldu. Bunları örnekleriyle, delilleriyle, İşçiler Örgütleniyor'da anlatıyorum. O kadar garip ki, 1947 tarihli Sendikalar Kanunu'nda "sendikalar siyasetle iştigal edemez" kuralını getiren CHP bizzat Kanunu ayaklar altına aldı ve kendi sendikalarını kendisi kurdurttu. Ve onlara yardımsever derneklerine özgü faaliyetleri ("çay partisi", Çalışma Bakanını ve benzerlerini "kutlama telgrafları" vb.) dayattı. Demokrat Parti (DP), CHP'yi taklit etti. DP'den ayrılanların kurduğu Hürriyet Partisi (HP) de DP ve CHP'yi. Sonraki siyasi dönemlerde siyaset kervanına katılan yeni partiler de benzerini yaptılar. "Devlet sendikacılığı" adını taktığımız sendikal hareket siyasetin içinde doğdu, yetiştirildi. Bugünlere kadar getirildi... Radikal ve hakiki sendikacılık elbette sürüyor, ama devlet sendikacılığı da...

Bugün neresinden bakarsak bakalım Türkiye'de siyasetin en yoğun olduğu kesimlerden biri sendikal alandır. Bu aynı zamanda sendikal hareketin bölünmüşlüğü'nün ve siyasi kararlara müdahale zayıflığının da nedenidir.

Hakiki sendikanın eğer tek doğrusu varsa o "Boyun eğme!" biçiminde özetlenebilir. Oysa bugünkü iktidar partisinin, "Adalet ve Kalkınma" Partisi'nin tek dogması "Boyun eğ!"dir. Aradaki fark ortada.

■ **Söyleşi: Korhan Ege - Osman Çutsay**

Gelecek hafta: İşçi sınıfı besleme sendikalarla sonsuza dek susturulamıyor

Gericiliği nasıl anlamalı, ne okumalı?

TÜRKİYE'DE GÜNDEMİMİZ
GERİCİLİK VE DOLAYISIYLA
GERİCİLİĞE KARŞI MÜCADELE.
BUNUN İÇİN ÖNCELİKLE
"GERİCİLİK"İN NE OLDUĞUNU
İYİ ANLAMAMIZ GEREKİYOR.
GERİCİLİK GÜNDEMİ
TÜRKİYE'YE ÖZGÜ MÜ
YOKSA BUGÜN DÜNYADA
KAPİTALİZMİN DEVAMINI
SAĞLAYAN EN ÖNEMLİ
OLGULARDAN BİRİ Mİ? GERİCİLİK
DİNCİ GERİCİLİKTEN Mİ İBARET
YA DA DİN HER ZAMAN GERİCİ Mİ?

Gericiliğe karşı mücadele etmek için onu iyi, tüm yüzleriyle tanıyabilmeliyiz. Bugün gericilik yakın coğrafyamızda İslamcılık ile somutlaşırken, ABD'de yeni muhafazakârlık, Avrupa'da Kilise ve Katoliklerin toplumsal yaşama müdahalesi (örneğin kürtaja ve eşcinsel evliliklere karşı olmak) veya ırkçılık olarak karşımıza çıkabiliyor. Tüm bunlar ve gericilik, gericilik karşıtlığı ve işçi sınıfı mücadelesi arasındaki ilişkiyi doğru anlayabilmek için bu konuda teorik ve siyasal bilgilerimizi derinleştirmek gerekiyor. Bunun için, Parti Okulu sayfalarımızı önümüzdeki haftalarda "gericiliğin çeşitli vecheleri"ni nasıl anlamalı, neler okumalı konusuna ayırdık.

GERİCİLİK, ÇOK DAHA FAZLASI...

Gericilik günlük siyasi dilde, sloganlarda, yazılarda sıkça rastladığımız bir kavram. Dinci siyasal akımların yükselişinin de etkisiyle günümüzde gericilik denilince ilk akla gelen genellikle köktendinci, cihatçı gruplar oluyor. Oysa gericilik bundan çok daha fazlası. Her şeyden önce gericilik üzerine söz söylemek, kaçınılmaz olarak bir "geri" ve "ileri" anlayışına atıf yapmak demek. Bu noktada toplumsal ilerlemeden ne anladığımız önem kazanır. İlerleme, ilerlilik ve gericilik, yalnızca komünistlerin kullandığı kavramlar değil. Örneğin; günümüzde mirası hâlâ canlı olan bir burjuva ideolojisi olarak pozitivizm, ilerlemeyi genellikle bilimsel, teknolojik ve ekonomik gelişmeye daraltma eğilimindedir. Tarihi bir sınıf mücadelesi olarak kavrayan komünistler ise, bu gelişmeleri hesaba

kat-
makla birlik-
te, tarihsel ilerlemenin temel referansını eşit ve özgür bir toplum idealinde görürler. Öyleyse insanlığın eşitliğe ve özgürlüğe giden uzun yürüyüşüne engel olmaya çalışan, eşitsizlikleri ve baskıyı normalleştiren her türlü ideoloji ve hareket öyle ya da böyle gerici bir karakter taşır. Dolayısıyla İslamcı parti ve örgütler ne kadar gericiyse, faşizm, milliyetçilik, neo-con (yeni muhafazakârlık), vb. akımlar da o kadar gericidir. Öte yandan

farklı
dönem ve
toplumlarda
farklı gerici akımlar güç kazanabilir ve genellikle böyle olur. Komünistler bu ideolojilerin hepsine karşı olmakla birlikte gericilikle mücadelede doğal olarak en güncel, yaygın ve tehlikeli olanlara vurgu yaparlar. Modern gericiliğin kökleri, kapitalist gelişmenin ivme kazandığı burjuva devrimler çağına kadar geri gider. Kiliseyi, monarşiyi ve feodal toplumun akıldışı diğer geleneksel kurumlarını şiddetle ezen Fransız Devrimi'ne tepki gecikme-

miş ve hem restorasyoncu monarşist akımlar, hem de kapitalizmi reddetmeye de aydınlanmaya karşı geleneği ve otoriteyi savunan muhafazakâr düşünce siyaset sahnesinde yerini almıştır. Öte yandan, eski dünyanın baskıcı kurumlarını yıkarak ilerici bir rol üstlenen burjuvazi, işçi sınıfının adalet talepleri karşısında sınıf çıkarları gereği hızla gericileşmiş, öncesinde çatıştığı sınıf, kurum ve değerlerle uzlaşmıştır. Marx ve Engels, bir yandan feodal dünyayı düzleyerek insanlığın gelişmesinin önünü açan, diğer yandan vahşi bir sömürü düzeni kuran kapitalizmin bu çelişkili karakterini Komünist Manifesto'da özlü biçimde anlatır. Burjuvazinin gericileşmesinin tarihini ve ilerleme ile sınıf mücadelesi ilişkisini kavrayabilmek için Manifesto'yla birlikte Marx'ın Fransa'da Sınıf Savaşları ve Louis Bonaparte'ın 18 Brumiere'i kitaplarını okumak yararlı olur.

DİN VE GERİCİLİK, AYNI ŞEY Mİ?

Şüphesiz toplumsal yaşamın birçok boyutunu kuşatan dini, siyasi hareketlere ve ideolojilere indirgemek yanıltıcı olur. Din, gündelik yaşama dair kültürel içeriklerden iktidara dair söylemlere kadar birçok unsur içeren, karmaşık, farklı yorumlara açık, esnek bir yapıdır. Bu anlamda falanca dini kendinde gerici bir şey olarak kavramak, pozitivist bir indirgemeciliğe düşme tehlikesi taşır. Marx, dinin toplumsal eşitsizliklerin yarattığı gerçek acılara verilen bir tepki olduğunu ifade etmiştir. Ancak dinlerin, kurumsal güçleri ve derin toplumsal etkileri ile tarih boyunca egemen sınıfların elinde etkili bir ideolojik silaha dönüştüğü de vurgulanmıştır. Örneğin; Hıristiyan dünyada kilise, İslam dünyasında ulema ve diğer dini otoriteler tarih boyunca sınıf, cinsiyet ve diğer eşitsizliklerin ilahi düzenin parçası olduğunu vaaz ederek meşrulaştırılmasına ve doğallaştırılmasına hizmet etmiş, haksızlıklara başkaldırıcıyı men etmiş, kaderciliği öğütlemiş, adaleti bilinmeyen bir öteki dünyaya ertelemiştir. Din-siyaset-iktidar ilişkisini kavrayabilmek için, dinler tarihini sınıf mücadeleleriyle birlikte düşünmek gerekir. Paul N. Siegel'in Dünya Dinleri ve İktidar kitabı bu açıdan iyi bir giriş metni sayılabilir. Ayrıca dinler tarihine dair sınıf çözümlemelerinin klasik metinlerinden olan Engels'in Köylüler Savaşı'na bakılabilir.

Günümüzde tüm dünyada yaygınlaşan dinci ideoloji ve siyasi hareketler "ılımlı" muhafazakâr formlardan köktendinciliğe farklı biçimler alıyor. Gözden kaçırılmaması gereken, söz konusu hareketlerin hemen hepsinin kapitalizmle uyumlu olduğu, çoğu zaman

piyasalaşmaya ve sermayenin artan saldırganlığına hizmet ettiği. Bu açıdan Türkiye özelinde 80'lerden itibaren güçlenen İslami sermaye ve neoliberalizm ilişkisine dair Neşecan Balkan'ın incelemesini okumak yararlı olacaktır. İslamcılığın Orta-doğu ve Türkiye'deki tarihsel seyrine dair Müslüman Kardeşler'in gelişiminin genişçe bir

dökümünü yapan Selin Çağlayan'ın kitabına bakılabilir. Her ne kadar kapsadığı dönem kısıtlı olsa da, II. Meşrutiyet'ten itibaren Türkiye İslamcılığının doğuşu ve gelişimine dair klasik incelemelerden biri olan Tarık Zafer Tunaya'nın İslamcılık Akımı kitabı okunabilir. Komünistlerin dinci hareketlere nasıl yaklaşması gerektiğine dair iyi bir tartışma için Özgür Şen'in Türkiye'de Laiklik ve Sol kitabını da mutlaka okumak gerekir.

EMPERYALİST DÜNYADA GERİCİLİK

Emperyalizmin gericilikle ilişkisi denince ilk akla gelen, ABD'nin ve NATO'nun Sovyetler Birliği'ne karşı besleyip büyüttüğü Yeşil Kuşak projesidir. 11 Eylül sonrası ortaya çıkan "ılımlı İslam" projesi de bunun organik devamı sayılabilir. ABD emperyalizminin ılımlı İslam projesinin temellerini anlamak için RAND adlı think-tank kuruluşunun ilgili raporu okunabilir. Ancak emperyalist merkezlerin gericilikle ilişkisi söz konusu örgütlere verdikleri destekten ibaret değil. Bugün emperyalist merkezler ve küresel sermaye, dünyanın geri kalanında gericiliği desteklemenin ötesinde, bizzat kendi toplumlarını da gericileştirmekteler. George W. Bush'un

da takipçisi olduğu Evanjelizm, Pentakostalizm gibi mezhepler yaygın biçimde örgütleniyor. Bunun yanında yeni çağ dinleri (new age) büyük bir pazar yaratmış durumda. Evanjelizm hakkında kapsamlı bir kaynak olarak Heather Hendershot'ın İsa Aşkına Dünyayı Sarsmak kitabı okunabilir.

Gericiliğin bir diğer yüzü olan faşizm de güncelliğini koruyan bir tehdit olmayı sürdürüyor. Bugün Avrupa'da yükselen neofaşist dalgalanım emperyalist merkezlerce araçsallaştırıldığı biliniyor. Faşizmin geçmişten günümüze gelişimini anlamak için Eric Hobsbawm'ın kitabının ilgili bölümlerine bakılabilir.

Son olarak gericilikle mücadele konusunda TKP'nin 11. Kongre Raporu'nu ve Aydemir Güler'in ilgili Gelenek yazısını okumak yararlı olacaktır.

Köktendincilik

Köktendinci hareketler ne tek başına Ortadoğu'ya ait ne de İslamcılıktan ibarettir. Hindistan'da iktidar partisinin desteğini alan Hindutva, İsrail'de Siyonizm, Protestan dünyada Evanjelizm gibi pek çok örneği bulunan bu hareketler, Japonya'dan Afrika'ya, Latin Amerika'dan Avrupa'ya tüm dünyada karşılık bulmaktadır. Domenico Losurdo'nun kitabı köktendinciliği marksist bir perspektiften çözümleyen iyi bir giriş kaynağı sayılır.

Okuma önerileri

- Karl Marx, **Fransa'da Sınıf Mücadeleleri**, çev. Erkin Özalp, Yazılama Yayınevi, İstanbul,
- Karl Marx, **Louis Bonaparte'ın 18 Brumiere'i**, çev. Erkin Özalp, Yazılama Yayınevi, İstanbul,
- Paul N. Siegel, **Dünya Dinleri ve İktidar**, çev. Selin Dingiloğlu, Yordam Kitap, İstanbul, 2013.
- Friedrich Engels, **Köylüler Savaşı**, Sol Yayınları, İstanbul, 1990.
- Domenico Losurdo, **Köktendincilik Nedir?**, Yordam Kitap, İstanbul, 2012.
- Selin Çağlayan, **Müslüman Kardeşlerden Yeni Osmanlılar'a İslamcılık**, İmge Yayınları, İstanbul, 2010.
- Tank Zafer Tunaya, **İslamcılık Akımı**, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2013.
- Ruşen Çakır, **Ayet ve Slogan**, Metis Yayınları, İstanbul, 2002.
- Neşecan Balkan, **Neoliberalizm, İslamcı Sermayenin Yükselişi ve AKP**, Yordam Kitap, İstanbul, 2014.
- RAND raporu özeti için <http://goo.gl/nGEwOx> (Orjinali için bkz. <https://goo.gl/eZyxUi>)
- Heather Hendershot, **İsa Aşkına Dünyayı Sarsmak: Evanjelizm, Medya ve Muhafazakarlık**, Salyangoz Yayınları, İstanbul, 2006.
- Eric Hobsbawm, **Kısa 20. Yüzyıl: Aşırılikler Çağı**, Evereset Yayınları, İstanbul, 2006.
- Özgür Şen, **Türkiye'de Laiklik ve Sol**, Yazılama Yayınevi, İstanbul, 2014.
- **"Dinselleşme ve Komünistler"**, TKP 11. Kongre Raporu
- Aydemir Güler, **"Gericilikle Mücadelenin Alfabetesi"**, Gelenek, 65. Sayı, Temmuz 2001.

'İki partinin ilişkileri daha da gelişecek'

KOMÜNİST PARTİ'NİN "KARANLIĞA MEYDAN OKUYORUZ" BAŞLIĞIYLA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BULUŞMAYA KATILMAK AMACIYLA İSTANBUL'A GELEN YKP SİYASİ BÜRO ÜYESİ YORGOS MARİNOS, BOYUN EĞME'YE DE BİR RÖPORTAJ VERDİ.

17 Nisan'da KP'nin Bostancı Gösteri Merkezi'nde 'Karanlığa Meydan Okuyoruz' başlığındaki etkinliğe katılmak için İstanbul'da bulunan Yunanistan Komünist Partisi (YKP) Merkez Komitesi Siyasi Büro üyesi, Yorgos Marinou ile YKP'nin, KP ve diğer komünist partileri ile olan ilişkisi ve uluslararası alanda dünya komünist hareketi çerçevesinde yürüttükleri çalışmalar hakkında bir röportaj gerçekleştirdik.

YKP Türkiye'deki son parlamento seçimlerinde KP'ye destek verdi. Çok yeni olarak KP üyelerine karşı açılan davaları protesto etmek için bir imza kampanyası düzenledi ve şimdi KP için önemli olan bir merkezi toplantıya destek vermek için geldiniz. Bu yakın ve kardeşçe dayanışmayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

YKP ile KP'nin ilişkisi, proleter enternasyonalizme dayanan tarihi bir derinliğe sahip ve çok yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. İki parti, işçi sınıflarının ve halklarının çıkarları, barbar kapitalist sistemin devrilmesi ve yeni sosyalist toplumun inşası için ortak mücadele içindedir. Özellikle Erdoğan, burjuva hükümeti ve burjuva sınıfı tarafından kovuşturulmaya uğrayan yoldaşların olduğu bir dönemde geçiyorken Türkiye'deki tüm yoldaşlara, parti yöneticisi ve üyelerine, YKP'nin mücadelelerinin her aşamasında daima yanında olacağını

ifade etmek istiyoruz. Bu dayanışmayı her türlü araç kullanarak sürdüreceğimizi temin ediyoruz. Emperyalistler arası ve güçlü kapitalist ülkelerin rekabetlerinin giderek yoğunlaştığı bir bölgede yaşadığımızı vurgulayarak uluslararası dayanışma çerçevesindeki iki partinin ilişkileri daha da gelişecektir. Bölge-mizde savaş ve iltica var. Bu nedenle savaşları doğuran esas nedenlere karşı, aynı anti-emperyalist eksende devam etmemiz büyük önem kazanıyor.

YKP ve KP arasındaki dayanışma gelecekte halklarımıza ne vaat ediyor?

Son yıllarda her iki halkın hakları büyük bir saldırı altındadır. Yunanistan ve Türkiye'de işsizlik oranları çok yüksek, maaş ve emeklilik ücretleri çok düşük, sağlık, sosyal güvenlik ve eğitimde halklar büyük sorunlarla mücadele ediyor. Bu sorunları öncelikle ortaya çıkarmak ve sonra giderilmelerini talep eden bir yaklaşım göstermek her iki halkın yararına olacaktır. İki partinin arasındaki ilişkilerin gelişmesi bu mücadeleye katkı veriyor. Her iki ülkede çürümüş kapitalist sisteme ve onu yöneten iktidarlara karşı gelmenin gerekliliğini ortaya çıkarmak ve sosyalist bir toplumun inşasını

YKP'den Erdoğan'a kınama

Yunanistan Komünist Partisi (YKP) geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı kınayan bir metin yayınladı. Çok sayıda parti yöneticisinin, YKP'li belediye başkanlarının imzaladığı metinde, Erdoğan'ın isteğiyle açılan davaları ve Suriye'ye dönük müdahalelerine tepki gösterilirken, kovuşturulmaya uğrayanlarla dayanışma içinde olunduğu ifade edildi.

Yayımlanan imza metni şu şekilde:

"Türk hükümeti ve Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan tarafından başlatılan anti-demokratik, hukuki davalar ve kovuşturmalara karşı,

Aşağıda imzası bulunan bizler, AKP hükümetinin halk karşıtı politikalarını eleştiren, sosyal, demokratik ve Türkiye halkının hakları için mücadele eden kişilere karşı hukuki kovuşturma dalgası başlatan Türk hükümeti ve Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan'ın otoriter politikalarını; Türkiye'nin Suriye'deki müdahalelerini kınıyoruz.

Kovuşturulmaya uğrayanlar ile dayanışma içinde olduğumuzu ifade ediyor; Türkiye'de siyasi faaliyet ve diğer demokratik hak ve özgürlüklere karşı yürütülen her türlü kovuşturma ve saldırının sonlandırılmasını talep ediyoruz."

Marinos'tan TKP vurgusu

Etkinlikte Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Büro üyesi Yorgos Marinos da bir konuşma yaptı.

Yunanistan'daki sınıf mücadelesi ve YKP'nin tutumuna dair bilgi veren Marinos konuşmasının sonunda Komünist Parti'nin yoluna Türkiye Komünist Partisi adıyla devam etmesi yönündeki dileklerini de bildirdi: "Partinizin fraksiyonist-oportunist gruplara karşı verdiği mücadeleyi ve yıllar yılı yoğun çabalarınızın önemli sonuçlarını çok yakından izlediğimizi vurgulayarak, cesaret alıp şunu ifade etmek istiyorum: İşçi sınıfı içinde ve uluslararası komünist hareketteki çalışmalarınızı kendi adınızla, Türkiye Komünist Partisi adıyla sürdürmeniz size büyük katkı sağlayacaktır. Ben, bunu ifade etme gereğini duydum, elbette ne yapılması gerektiği siz daha iyi bilirsiniz."

Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Büro üyesi Yorgos Marinos

hazırlayacak güçleri birleştirmek için çalışmamız gerekiyor.

YKP'nin diğer bölge KP'leri ile ilişkisi hangi düzeyde, bunun için neler yapıyorsunuz?

YKP, tarihsel olarak başka komünist partilerle kurduğu işbirliği sayesinde büyük bir tecrübe elde etmiştir. Sınıf mücadelesinin geçtiği sahalarda günlük yaşamın karmaşık sorunlarını ele alarak, görüş ve fikir alışverişinde bulunuyor. YKP onlarca parti ile ilişki içinde ve bu ilişkiler, hayat gereği, her gün gözden geçiriliyor. Dolayısıyla sınıf mücadelesinin yükselmesine çalışmayan bazı partilerle yoğun ideolojik çatışmalar neticesinde ilişkilerimiz zayıflıyor. Öte yandan, KP ile olduğu gibi partimiz Avrupa'da, yakın bölgemizde ve tüm dünyada kardeşçe bir ilişki geliştirdiği partiler olmuştur. Bu partilerle ideolojik, siyasi mücadelelerin her aşamasında, Uluslararası Komünist ve İşçi Partilerinin Toplantılarında, Uluslararası Komünist Dergisi (ICR) ve 29 ülkenin katıldığı Avrupa Komünist İnişiyatifi'nin toplantıları çerçevesinde buluşmaya çalışıyoruz. Partimizin çok önemseddiği bu konuda büyük sorumluluklar üstleniyoruz. Her partinin, tarihsel geçmişi araştırmasına; sosyalizmin yıkımına neden olan hataları saptamasına ve yeni stratejilerinin geliştirilmesine ağırlık vermesi gerektiğine inanıyoruz. Geriye baktığımız zaman 'aşamacı' stratejilerinin devrimci mücadeleyi yükseltmediğini görüyoruz. Komünist partileri güçlerini çoğaltacak stratejilere ihtiyaç duyuyor. Biz çalışmalarımızı bu yönde sürdürüyoruz ve gelecekte de güçlerimizi bu yönde kullanmaya devam edeceğiz.

Dünya KP ve İşçi Partilerini bir araya getiren Solidnet'in ve 18.sine geldiğimiz dünya toplantılarının gerçekleştirilmesinde YKP'nin öncülük ettiğini biliyoruz. Bunun hikâyesinden kısaca bahsedebilir misiniz?

Bu hikâye çok yönlü ele alınmalı. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerdeki karşı-devrimlerden sonra komünist hareketinin durumu içler acısıydı. Bu koşullarda komünist partilerinin arasındaki bağların yeniden kurulması, yeni gelişmelerin tartışılmasına olanak açılması için YKP birçok inisiyatif aldı ve uluslararası toplantılarının temellerinin atılmasına öncü oldu. Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantıları bilindiği gibi 90'lı yıllarda Atina'da başladı ve uzunca bir süre orada devam etti. Ardından, ortak bir görüşün oluşması ile diğer ülke ve kıtalarda da gerçekleşmeye başladı. Biliyorsunuz, en sonuncusunun ev sahipliğini geçen yıl KP üstlendi. Bu toplantılar birçok temanın tartışılmasına alan açmış oluyor. Özellikle önümüzdeki kritik döneme ilişkin, komünist hareketin yürüteceği stratejilere karar vermesinde yardımcı olabileceğini düşünüyoruz.

Aynı zamanda, partimiz bu toplantılarda NATO, emperyalist savaşılar, AB'ye karşı ya da işçi ve haklarının ve geri kazanılması için verilen eylem kararlarına ve komünist partilerinin işbirliği kurmasına önem veriyor. Önümüzdeki toplantı Vietnam'da gerçekleşecek ve seçilen tema üzerinde hazırlıklarımıza başlamış durumdayız. Amacımız, Yunanistan'da elde ettiğimiz zengin tecrübeyi, partimizin ve PAME'nin öncüsü olduğu sınıf mücadelesini, dünya komünist partileri ile paylaşmaktır.

İşçiler yok diye tecavüz ettiler

Özgür Şen

Niye kaybedildi hep unutuluyor. Elde avuçta çok fazla kazanım yoktu zaten, ama onların da birer birer gitmesi kabul edilebilir mi? Bu cumhuriyet hiçbir zaman bizim olmadı tamam da tarihin çarkının ileriye değil geriye doğru dönmesi önemsiz görülebilir mi?

Türkiye'deki kazanımlar patronların bir lütfu değildi. Ya işçilerin evrensel mücadelesinin bir ögesiydiler, ya da bu top raklarda kavgayla elde edilmiş haklardı. Burjuvazinin ilerlilik döneminden kalma değerler dahi sınıflar mücadelesinin bir ürünüydü.

Nasıl kazanıldılarsa öyle kaybedildiler... İşçiler varken ve siyasete ağırlık koyarken kazanılanlar, işçilerin olmadığı, varlığını hissettiremediği bir siyasi düzlemde birer birer geri alındı.

İnsanlığın çağlar boyunca biriktirdiği tüm ilerici değerler ve kazanımlar çağımızda işçilerin malıdır. Başka türlüşünün mümkün olmadığı bir teorik önermedir, ama Türkiye bu teorik önermenin defalarca sınındığı ve her defasında doğrulandığı bir yerdir.

İşçilerin sessiz kaldığı bir ülkede patronların daha fazla kâr etmesi, daha fazla sömürmesi, çalışma koşullarının kötüleşmesi beklenir. Eğitim ve sağlık hizmetleri sermayenin talanına açılır, kamuya ait mallar üç kuruşa peşkeş çekilir, hırsızlık meşrulaşır.

Bunlar olur, ama yalnızca bunlar olmaz.

İşçilerin yok sayıldığı bir ülkede patronlar gericiliğin gazına basarlar ve başka değerler ve kazanımlar da tahrip edilir. Dinselleştirilen bir ülke işçiler için cehennem, patronlar için cennete dönüşür.

İşçilerin örgütlü olduğu koşullarda Türkiye'de kimse laikliğin üzerinde tepinemezdi. Emekçilerin sokaklarda varlığını hissettirdiği bir ülkeyi kimse Ortadoğu'da kanlı hesaplaşmaların parçası yapamazdı.

İşçilerin varım dediği bir memlekette kimse çocuklara tecavüzü meşrulaştıramazdı. Değerlerine sahip çıkan bir sınıf, sapıklığa göz yumanlara, bu alçaklığı topluma dayatanlara ülkeyi dar ederdi. Kaçacak yer, girecek delik bulamazlardı.

Bu ülke sahipsiz kalınca en büyük zararı en masumlarımız gördü. Ana babalarının ne düşündüğünün ne önemi var, emekçi çocukları bunlar ve sınıfa aittir. Onlara ebeveynleri değil, işçi sınıfı sahip çıkamadı. O çocuklara işçiler yok diye, işçiler yokken kimse görmez, kimse ses çıkarmaz, kimse hesap sormaz diye tecavüz ettiler.

İşyerinde işçinin hakkına tecavüz edenlerle, gerici vakıflarda ya da okullarda veya sokakta çocuklara tecavüz edenlerin arkasında aynı güç var. Bunlar aynı insanlar ve ikisine de devam ediyorlar. Ya ikisi de duracak, ya da ikisi de devam edecek. Bunun başka yolu yok artık.

Bu ülkede işçiler yok mu? Neredeler? Sağlıkçılar, avukatlar, mühendisler, öğretmenler, emekliler, işsizler neredeler? Metal, tekstil, inşaat, maden, ulaşım ve iletişim işçileri neredeler?

Varlar ve buradalar. Ama yoklar. Sınıfsal bir kimliği kabul etmedikleri, kendilerini veya diğerlerini bir sınıfın parçası olarak görmedikleri, tek bir düşmana, patronlara karşı aynı safta olduklarını bilmedikleri için yoklar.

Bu ülkede işçiler var ve göstereceğiz. Mühendisle metal işçisinin, sağlıkçıyla taşeron emekçisinin, avukatla emeklinin, madenciyle işsiz gencin aynı safta, aynı sınıfın parçası olduğunu, çıkarlarının ortaklaştığını anlatacağız. Tamamen unutulmuş olabilir, ama en baştan, işçinin işçi olduğu, işçilerin varım diyecekleri yerden, işyerlerinden başlayacağız. Hırsızlara, katillere, tecavüzcülere, yobazlara karşı verilen kavgayı işyerlerinde olmaksızın kazanmak mümkün değil çünkü.

“ Bu ülke sahipsiz kalınca en büyük zararı en masumlarımız gördü. Onlara ebeveynleri değil, işçi sınıfı sahip çıkamadı. ”

BU ÜLKEDDE İŞÇİLER VAR!

Ben bir işçiyim, sense patron.

Çoğunlukta olmama rağmen yok sayılmam senin marifetin.

Yaratan ve üreten benim, el koyan sensin.

Bu şehirleri, binaları, yolları ben yaptım. Ben tasarladım, ben çizdim, harcı ben kardım, tuğlayı ben koydum, asfaltı ben döktüm. O kabloyu ben çektim, o direği ben diktim, o şebekeyi ben kurdum.

Bindiğiniz araba, elinizdeki bilgisayar, kullandığınız yazılım, kulağınızdaki telefon benim eserim.

Hayatın bütün değerlerini aklımla, vücudumla yaratan benim.

Sense asalaksın. Bilgimi, yaratıcılığımı sömürüyor, ürettiğime sahip çıkıyorsun.

Hırsızısın, emeğimi çalıyorsun.

Katilsin, her yıl binlerimizi işyerinde, ekmek paramızı, hayatımızı kazanmaya çalışırken

katlediyorsun. Tatilde, sokakta veya evimde değil, sen beni daha çok sömürmeye çalışırken, senin para sevdan yüzünden, işyerinde ölüyorum. Utanmadan kader, kaza diyorsun.

Bu kadar çok olmama rağmen görünmemem senin marifetin.

Yaratan ve üreten benim, yöneten sensin.

Devlet senin, polis ve asker senin, meclisteki partiler senin, adına demokrasi dedikleri bu düzen senin.

Bana bir sendikayı bile çok gören, her türlü aracı, numarayı kullanarak örgütlenmemi, bir araya gelmemi engelleyen sensin.

Senin gözünde en büyük suç benim sana boyun eğmemem, böyle gelmiş böyle gitmez demem, bu düzene başkaldırmam. Emekçileri ezen herkesi alkışlaman bu yüzden.

Bunu yapanları katleden, zindanlara dolduran, işkence tezgâhla-

rından geçiren aslında sensin. 12 Eylül faşizmi sırasında bu yüzden gülüyordun. Özal'ın liderliğinde her istediğini alırken şımarık bir çocuk gibiydin. AKP ile tarihinin en kârlı, en rahat dönemini geçirdin.

Gericiliğin önünü açan sensin. Hakkımı aramamın günah, sana itiraz etmemin ayıp olması senin uydurman. Hak ettiğimin ufacık bir kısmını, üstelik hep sana muhtaç kalacak şekilde, sadaka biçiminde bana geri vermeyi sen buldun. Bu dünyanın adaletsizliklerini kabul etmem için sahaya sürülen yobazların hepsi senin yetiştirmen. En kârlı yatırımın olan imam hatiplerin sayısı artarken, senin daha çok para kazanman bundan.

Hırsız ve katilsin. Seni AKP'den daha iyi temsil edecek birilerini bulamaman, sana başkasının değil Erdoğan'ın yakışması bu yüzden.

Sen yalancısın, benimse gerçekleri söylemek boyunumun borcu.

En büyük yalanın, benim yokluğuma dair olanı. Oysa ben varım. Bu ülkede emekçiler var. Bu ülkede bir işçi sınıfı var. Biz varız.

Gerçekler benim, bizim tarafımızda, yalanların üzerinde duransa sensin.

Gerçekler yalanlardan hep daha üstündür.

Gerçekler patronlardan üstündür.

